

KURIER WILEŃSKI

CZWARTEK
4
WRZEŚNIA
2003 r.

DZIENNIK POLSKI NA LITWIE. UKAZUJE SIĘ OD 1 LIPCA 1953 ROKU

Nr 170 (14717)

Cena 1 Lt (w tym 5% PVM)

Administracja powiatu wileńskiego: „Wszystkie teczki są na miejscu!”

Zacierania śladów nie było

„Żadna teczka z dokumentami z czterech gminnych służb regulacji ziemi rejonu trockiego, do których dokonano niedawno włamań, nie przepadła” — bili się w piersi kierownicy administracji powiatu wileńskiego.

Urzednicy zapewniali, że włamań, które zbulwersowały opinię społeczną, nie mają nic wspólnego z prowadzonym przez służbę specjalną śledztwem w sprawie nieprawnego posiadania działek przez wysokich urzędników. Zaniepokojenie co do tego, że mogło to być zacieranie śladów lub chęć zawładnięcia ważnymi dokumentami nie potwierdziło się. Poinformowano, że akta tak ważnych osób nigdy nie były przechowywane w szafach gminnych służb ziemskich.

Podczas wczorajszej konferencji prasowej, prowadzonej przez wicenczelnika administracji powiatu Zbigniewa Balcewicza, poruszono zarówno bieżące kwestie zwrotu ziemi, jak i wyjaśniono sprawę włamań do służb ziemskich w rejonie trockim.

Jak poinformował wicenczelnik, w rejonach powiatu wileńskiego załatwiono 70 proc. podań o przywrócenie prawa własności. Rozpatrzono 65 tys spraw. Gros tej pracy dokonano zasadniczo w ciągu ostatniej kadencji, a szczególnie poszło wszystko do przodu w ciągu ostatnich dwóch lat. Przebadano setki dokumentów, sprawdzono skargi wielu pretendentów. W wyniku tego administracja powiatu zaskarżyła w sądzie wiarygodność 113 wydanych w swoim czasie zaświadczeń o prawie własności. Budziły one poważne wątpliwości. Do dziś 40 proc. tych spraw sąd

Wicenczelnik Balcewicz: żaden pretendent nie ucierpi, jeśli nawet zaginie teczka z jego dokumentami

Fot. Marian Paluszkiwicz

rozpatrzył i przyznał, że zaświadczenia te rzeczywiście nie są prawomocne.

Następnie Balcewicz po raz kolejny stwierdził, że największym problemem jest obecnie zwrot ziemi na terenie m. Wilna. Podania złożyło 7383 pretendentów na 11 074 ha ziemi. Z tego prawo własności przywrócono 2279 obywatelom. Ogólny obszar zwróconej

w stolicy ziemi wynosi tylko 524 ha. Natomiast reszta pretendentów do pozostałych 10 550 ha ubiega się o zwrot wolnej i niezabudowanej ziemi w naturze lub pragnie otrzymać na własność nowe działki budowlane.

Jednak z związku z tym, że ziemią w mieście rozporządza się na równi z powiatem samorząd m. Wilna, sprawa zwrotu gruntów

w stolicy stała w miejscu. Ostatnio samorząd m. Wilna przekazał administracji powiatu dokumenty o 45 parcelach, które planuje sprzedać na aukcjach w trybie przyśpieszonym. Jednak, jak poinformował wicenczelnik, powiat wydał zezwolenie tylko na sprzedaż 6 z nich i 2 pozwolił oddać w dzierżawę.

(Dokończenie na str. 2)

Najwyższe odznaczenie dla Marka Safjana

Odzwierciedlenie jakości relacji

Prezydent Litwy Rolandas Paksas wręczył wczoraj prezesowi Trybunału Konstytucyjnego Markowi Safjanowi Order Wielkiego Księcia Gedymina za usługi w rozwijaniu współpracy polsko-litewskiej w dziedzinie sądownictwa.

Delegacja polskiego Trybunału Konstytucyjnego gości w Wilnie z okazji dziesięciolecia Sądu Konstytucyjnego Litwy.

„To odznaczenie dla mnie ma charakter symboliczny. Odzwierciedla ono jakość naszych relacji, bardzo niestandardowych, które mają korzenie historyczne” — powiedział dziennikarzom Safjan.

Prezes podkreślił, że oba kraje

łączy pierwsza konstytucja w Europie (z 1791 roku), która jest wspólnym dziełem Polaków i Litwinów, a także dzisiejsza współpraca, nie mająca analogii w Europie.

„Spotykamy się każdego roku w pełnym składzie, wymieniamy poglądy na różne sprawy. Polska i Litwa przeżywają podobny czas historyczny, mamy podobne problemy związane z transformacją systemów, podobne wartości i mamy dużo sobie do powiedzenia” — powiedział Marek Safjan.

Trybunał Konstytucyjny Polski i Sąd Konstytucyjny Litwy współpracują od 1993 roku.

(PAP)

Wizyta prezesa Rady Ministrów RP

Bałtyckie spotkania premierów

Dziś po południu do Wilna przybywa prezes Rady Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej Leszek Miller, który weźmie udział w dwudniowym, rozszerzonym spotkaniu Premierów Bałtyckiej Rady Ministrów (Litwy, Łotwy, Estonii).

W spotkaniu Premierów Bałtyckiej Rady Ministrów weźmie również udział premier Finlandii Matti Vanhanen oraz wiceprzewodnicząca Komisji Europejskiej Loyola de Palacio.

Polskiemu szefowi rządu towarzyszyć będą m. in. Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Sławomir Dąbrowski oraz Podsekretarz Stanu w Mini-

sterstwie Infrastruktury Witold Górski. W trakcie pobytu premier RP Leszek Miller zostanie przyjęty przez Prezydenta Litwy Rolandasa Paksasa. Przewidziane są także spotkania dwustronne premiera Polski z premierem Litwy Algirdasem Brazauskasem, premierem Finlandii Matti Vanhanem oraz premierem Łotwy Einarem Repšē.

W godzinach popołudniowych premier Polski odwiedzi redakcję „Kuriera Wileńskiego”, polskiego dziennika na Litwie, który niedawno obchodził jubileusz 50-lecia wydawnictwa.

Relacja z wizyty premiera Polski zostanie zamieszczona w magazynowym wydaniu „Kuriera”. A. B.

„Kurier Wileński”
można nabyć
we wszystkich
sklepach

MI IMA
MEDIA

MA IMA
MARKET

W NUMERZE

Kraj ————— 3

Dzieło nie tylko jubilerskie

Dzisiaj rozpoczynają się obchody 10-lecia pobytu Jana Pawła II na Litwie. Z tej okazji do Wilna, do Muzeum Sztuki Stosowanej, ze skarbca Bazyliki św. Piotra w Watykanie przywieziono tiarę Piusa XI.

Świat ————— 4

Uroczystość w Obozie Babilon

Za strefę środkowo-południową w Iraku od wczoraj odpowiada już wielonarodowa dywizja pod polskim dowództwem.

Praworządność ——— 5

„Nie wrogowie, ale rywale”

Wczoraj na terenie zakładu karnego w Olicie odbyły się pierwsze w historii Litwy mecze koszykówki i piłki nożnej pomiędzy prokuratorami i więźniami.

Szkolnictwo ————— 6-

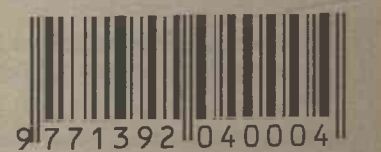
Podręcznikowy problem

Rok szkolny się rozpoczął, a wraz z nim proza życia, również podręcznikowa, która dla szkół polskich jest problemem od lat. Arytmetyka prosta — podręcznik zbyt drogi, a koszyk ucznia dla mniejszości narodowych jest zbyt mały.

Sentencja

Mądrość polityczna polega często na mówieniu głupstw tam, gdzie trzeba. Ależ, na miłość boską, obywatelu, nigdy przecież na ich myśleniu.

HENRYK ELZENBERG

Kalejdoskop aktualności

Diety zostaną opodatkowane

Część sumy, wypłacanej miesięcznie z tytułu diet delegacyjnych, przekraczająca 50 proc. wynagrodzenia pracownika, zostanie opodatkowana w tym samym trybie, co i inne dochody, związane z stosunkami pracy.

Ten wniosek Ministerstwa Finansów wczoraj zaaprobował rząd. Część diet, wypłacanych pracownikowi za miesiąc, nie przekraczająca 50 proc. jego wynagrodzenia, nadal nie będzie opodatkowywana. Uchwała rządu wejdzie w życie od 1 października.

Parlamentaryzma opuszcza kolegow

Socjaldemokrata Visvaldas Nekrašas twierdzi, że się rozczarował działalnością partii i zamierza dołączyć się do założonej przez prezydenta Rolandas Paksasa Partii Liberalno-Demokratycznej. "Jestem nieco rozczarowany" — powiedział Nekrašas.

Jako jedną z przyczyn rozczarowania kolegami partyjnymi parlamentarzysta wskazał zwrot działek: "Kto nie potrzebował — ten wziął ziemię, kto potrzebował — ten jej nie otrzymał". Inną przyczyną, jak powiedział, jest opieszałość w rozstrzygnięciu problemów prywatyzacji, w reformie opieki zdrowotnej.

Przemoc na Litwie przekroczyła granice

Po zabójstwie kolegi partyjnego — znanego klajpedzkiego adwokata Rusłana Rożkova — proprezydencka Partia Liberalno-Demokratyczna wezwała przywódców kraju do "rozpoczęcia zdecydowanej walki w celu powstrzymania przemocy na Litwie".

"Zgodnie z przekonaniem liberalnych demokratów, szerzenie się przemocy na Litwie przekroczyło wszelkie granice. Przejawy przemocy już nie są pojedynczymi przestępstwami, tylko stały się zjawiskiem, niszczącym państwo od wewnątrz" — powiedziane jest w rozpowszechnionym wczoraj oświadczeniu liberalnych demokratów.

Poseł może zostać premierem lub ministrem

Rząd na swym wczorajszym posiedzeniu nie zaaprobował propozycji grupy posłów zrezygnowania z założenia Konstytucji, które nie zabrania mianować parlamentarzystę premierem bądź ministrem.

Moskwa zadowolona z tranzytu

Moskwa jest zadowolona z realizacji porozumienia w sprawie tranzytu obywateli Rosji przez Litwę do i z obwodu kaliningradzkiego.

"Dwa miesiące napiętego okresu urlopów letnich wykazały, że porozumienia o tranzycie przez Litwę były realizowane bez większych zakłóceń i trudności. Oznacza to, że przygotowany schemat tranzytu jest skuteczny" — oświadczył oficjalny przedstawiciel MSZ Rosji Aleksander Jakowienko.

Zmienić nazwę przystanku

Litewski Sąjūdis prosi Radę Miejską m. Wilna o zmianę nazwy przystanku autobusów i trolejbusów "Petro Cvirkos" na "Islandijos".

Przewodniczący Litewskiego Sąjūdisu, były parlamentarzysta Petras Šakalinis twierdzi, że członkowie Sąjūdisu nie domagają się zburzenia bądź przeniesienia z centrum stolicy ustawionego w 1959 r. pomnika Petrasa Cvirkos (rzeźbiarz Jonas Mikėnas) bądź zmiany nazwy szkoły imienia poetki Salomei Nėris, aczkolwiek uczestniczyła ona również w zjeździe Rady Najwyższej Związku Sowieckiego, na którym zaaprobowano okupację Litwy. Jak twierdzi Šakalinis, różnica między Cvirką a Nėris polega na tym, że ta ostatnia przed śmiercią przyznała swoje grzechy.

Uzbecy uczczą Dzień Niepodległości Uzbekistanu

Z okazji 12. rocznicy Niepodległości Uzbekistanu zamieszkałi na Litwie Uzbecy zaprezentują mieszkańcom stolicy oraz m. Visaginas swoją kulturę oraz pocztują potrawą narodową — pilawem.

Jutro w Wileńskim Domu Nauczyciela Centrum Kultury Uzbekiej organizuje Dzień Kultury Uzbekistanu — święto uzbeckiego pilawu. (BNS)

Akcja protestacyjna Zielonych i konserwatystów

"Nie tankować na "LUKoilu"

— Chcemy poprzez tę akcję zwrócić uwagę społeczności litewskiej i międzynarodowej na niebezpieczeństwo, jakie stanowi zamiar rosyjskiego „LUKoilu” rozpocząć eksploatację ropy ze złoża „D-6” (Krawcowskoje) — powiedział wczoraj „Kurierowi” lider Związku Ojczyzny (konserwatyści Litwy) Andrius Kubilius.

Wczoraj w Wilnie i całej Litwie ruch Zielonych Litwy wspólnie z konserwatystami rozpoczął pikety stacji paliwowych „LUKoilu”. Zieloni obawiają się o losy Mierzei Kurońskiej, Nidy i całego Morza Bałtyckiego. A wszystko za sprawą złoża „D-6” mieszczącego się na „rosyjskiej stronie” Bałtyku, niecałe 20 km od małowicznej Nidy. Od kilku lat władze Litwy bezskutecznie zabiegają o to, by Rosjanie zapoznali Litwę z wynikami badań ekologicznych, dotyczących bezpieczeństwa środowiska — po rozpoczęciu wydobywania ropy z „Krawcowskoje”. Rosja zapewnia, że odwierty naftowe będą eksploatowane z zapewnieniem najwyższego stopnia bezpieczeństwa, a wyniki badań obiecuje okazać w najbliższym czasie. Litwini mają dosyć karmienia ich

Andrius Kubilius chce poprzez tę akcję zwrócić uwagę społeczności litewskiej i międzynarodowej na niebezpieczeństwo, jakie stanowi zamiar rosyjskiego „LUKoilu” rozpocząć eksploatację ropy ze złoża „D-6”

Wczoraj Zieloni Litwy nawoływali kierowców do zaprzestania tankowania samochodów na stacjach paliwowych „LUKoilu”

obietnicami i rozpoczęli akcje protestacyjne. Przypomnijmy, że ci sami organizatorzy w lipcu tego roku przeprowadzili pikietę pod ambasadą Rosji w Wilnie.

— Pamiętajcie, że kupując paliwo na stacjach benzynowych „LUKoilu” przyczyniacie się do wzmoczenia wydobywania ropy na Bałtyku. Tylko razem — partie polityczne i społeczeństwo — dopniemy, że Rosja zwróci na nas uwagę — mówiła na stacji „LUKoilu” na wileńskiej ulicy Saltoniškų jedna z liderów konserwatystów, parlamentarzystka Rasa Juknevičienė.

W swoją kolej przedstawił rosyjskiego koncernu naftowego, wicedyrektor „Lukoil-Baltija” Romas Turliauskas, broniąc się twierdził, że są oni tylko sprzedawcami detalicznymi paliwa.

„Lukoil-Baltija” żadnej eksploatacji złóż nie prowadzi” — zapewniał Turliauskas. Wyrzucił zdumienie z powodu tego, że Zieloni pikietują stacje. Dodał też, że jeśli „Lukoil-Baltija” zostanie wystawiony na szwank z powodu apelu Zielonych i konserwatystów do kierowców, aby zrezygnowali oni z tankowania

na stacjach paliwowych tej spółki, „Lukoil-Baltija” zwróci się do adwokatów z żądaniem oszacowania wyrządzonych strat. Kilka lat temu Litwini też byli w roli osaczonych. Wtedy Łotysze prowadzili desperacką walkę przeciwko wzniesieniu morskiej granicy łotewsko-litewskiej tzw. terminalu w Butyndze. Argumenty strony litewskiej były identyczne z obecnymi argumentami Litwy: podczas eksploatacji może nastąpić wylew ropy do morza, co spowoduje katastroficzne dla Bałtyku skutki. „Kurier” wystosował do Kubiliusa pytanie: „Czy Rosjanie nie są obecnie w roli Litwy, która swego czasu zaklinała, że terminal naftowy w Butyndze żadnego zagrożenia nie stanowi?”

— Nie można równać Litwy z Rosją — obruszył się Kubilius. — My swego czasu wykonaliśmy wszystkie niezbędne badania i analizy bezpieczeństwa wykorzystania terminalu. Mało tego, dokumenty były okazane i stronie litewskiej i ekspertom międzynarodowym. Rosja nic takiego jeszcze nie zrobiła.

Paweł Kobak
Fot. Marian Paluszkiwicz

Administracja powiatu wileńskiego: „Wszystkie teczki są na miejscu!”

Zacierania śladów nie było

(Dokończenie ze str. 1)

Zanim nie zostanie dokładnie ustalone, czy nie ma pretendentów na konkretne działki, nie będzie zezwolenia na ich sprzedaż. A chodzi o takie prestiżowe tereny, jak Saltoniškų, Zwierzyniec, ul. Żirmunų, Kareivių, była wieś Leszczyński w pobliżu Lazdynai (obecnie ul. Šiltnamių) i in.

— Gdy prawowici pretendenci otrzymają swoją ojcowiznę, wówczas miasto może u nich nabywać potrzebne mu działki — reasumował Zbigniew Balcewicz.

Następnie poinformował, że z 77 urzędników administracji powiatu wileńskiego 72 już zadeklarowało posiadane działki. 40 osób wcale ich nie posiada. 27 osób — od 1 do 7. Natomiast dopiero wtedy, gdy będą ogłoszone wywody niezależnej komisji, a także wyniki badań służby specjalnej, ostatecznie stanie się jasne, kto ma tych działek zbyt dużo i w jaki sposób je nabył. Według wstępnych danych komisji powołanej przez premiera Brazauskasa, w posiadaniu trzech i więcej działek są trzy tysiące pań-

stwowych urzędników.

Na pytanie dziennikarzy, ile sam wicenaczelnik ma działek, Balcewicz odpowiedział, że nie posiada żadnej, jedynie nieduży kawałek ziemi zwróconej w swoim czasie jego rodzicom w rejonie wileńskim.

Jeśli chodzi o włamanie do gminnych służb ziemskich w rejonie trockim, dyrektor departamentu ziemi powiatu Juozas Zinkevičius poinformował, że osobiście ostatnio wizytował te służby. W powiecie ogółem jest 75 gmin, w których wynajmują po jednym lub po dwa pokoje służby ziemskie. Pracuje w nich po jednym, ewentualnie po dwóch specjalistów. Ochrona pomieszczeń zależy od tego, jak jest pilnowany cały gmach gminy. Dotychczas podobnych włamań nie było. Jedno jest pewne, że nocna „wizyta” nie ustalonych jeszcze osobników nie miała na celu zagarnięcie dokumentów. Wszystkie one są przecież dokładnie rejestrowane w specjalnej księdze i rozłożone po teczkach.

W gminie w Grendawie nic nie

zostało zniszczone. W Hanuszyskach (Onuškis) znikły 42 lity, pobrane za wydawane ludności kwity. Złodzieje „odwiedzili” też Połuknie, jednak nie weszli do służby ziemskiej. W Wysokim Dworze (Aukštadvaris) służba ziemská mieści się w lokalu szkoły, natomiast włamano się do gmachu gminy. Być może jednak chodziło nie o dokumenty, a o pieniądze? Kierownik departamentu ziemi poinformował, że informacja w prasie o rzekomych kradzieżach nie potwierdza się i nie pochodzi od pracowników służb regulacji ziemi. Zapewnił też dziennikarzy, że w przypadku zaginięcia teczki, wcale nie ucierpi pretendent, którego podanie tam się znajduje. Wszystkie dokumenty są zarejestrowane w księdze rejestracyjnej. Zresztą, jak powiedział dyrektor departamentu, przechowywane w teczkach zaświadczenia obywateli potwierdzające ich prawo własności i stopień pokrewieństwa — to tylko kopie. Oryginałów pracownicy służb nie brali.

Jadwiga Podmostko

KURIER
WILEŃSKI

Adres redakcji
Birbynų g. 4a, 2030 Vilnius,
Lietuvos Respublika, tel./fax 260 84 44

ISSN 1392-0405

Zespół i współpracownicy

Aleksander Borowik — redaktor naczelny (tel. 260 84 44, e-mail: redaktor@kurierwilenski.lt).

Krystyna Adamowicz — zastępca redaktora naczelnego, Helena Gładkowska — stolica, Danuta Kamilewicz — „Pocopolek”, Paweł Kobak, Stanisław Tarasiewicz — polityka, Jan Sienkiewicz — społeczeństwo, Robert Mickiewicz — praworządność, Walerij Dunowski — sport, Edyta Szałkowska — zdrowie, Andrzej Pukszo — kultura, Julitta Tryk — gospodarka, Małgorzata Kozicz — strona młodzieżowa, Marian Paluszkiwicz — fotoreporter, Jadwiga Podmostko — korespondent na rej. wileński, Piotr Ryngiewicz — korespondent na rej. sołeckich, Alina Sobolewska — korespondent na rej. trocki (tel. 260 84 46).

Wanda Zajączkowska, Zygmunt Zdanowicz — sekretarze odpowiedzialni, Marian Sipowicz — zastępca sekretarzy odpowiedzialnych, Walerian Butkiewicz, Roman Ostroch, Lucja Stankevičiūtė — łamanie komputerowe (tel. 260 84 47, e-mail: sekret@kurierwilenski.lt).

Zbigniew Markowicz — promocja (tel. 260 84 44), Dariusz Guszczka — reklama (tel. 260 84 44, e-mail: reklama@kurierwilenski.lt), Weronika Wojsznis — kolportaż-prenumerata (tel. 260 84 44, e-mail: kolport@kurierwilenski.lt).

Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie prawo do skracania i adiacji tekstów. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Opinie Czytelników zawarte w ich listach nie zawsze są zbierane z opinii redakcji. Sekretarz odpowiedzialny Wanda Zajączkowska

Wydawca VŠ | „Vilnijos žodis”. Dyrektor spółki Roman Baranowski (tel. 260 84 44). Druk UAB „KLION”

Wsparcie finansowe — Senat RP | Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie”

Relacja z festynu dla dzieci w Ejszyszkach, czyli...

... Czerwony Kapturek w czapce rapera

Mimo że w Domu Kultury tego dnia wydarzyła się awaria sieci elektrycznej, zespół „Sto uśmiechów” z gimnazjum Adama Mickiewicza nie przerwał występu. Monika i Ewelina Saszenko (od lewej) końcowym śpiewem zachęciły wszystkich do zabawy w ciemnym pomieszczeniu. A jeden z chłopaków zapalniczką podświetlał scenę

Tegoroczne wakacje w Domu Polskim w Ejszyszkach, jak co roku, przebiegły szybko i pracowicie. Warsztaty, koncerty, widowisko teatralne, wernisaż — to jeszcze nie wszystko! Barwnym i mocnym akcentem tego lata był festyn dla dzieci, który się odbył w niedzielę, 31 sierpnia br.

Inicjatorem tego święta był Dom Polski w Ejszyszkach oraz jego dyrektor Grażyna Zaborowska, która pilnie czuwała, aby impreza odbyła się na najwyższym poziomie.

„Niewyraźna” pogoda nie przeszkodziła

Już wczesnym rankiem w Domu Kultury w Ejszyszkach licznie zgromadziła się młodzież, by udekorować scenę i salę (ze względu na niezbyt „wyraźną” pogodę festyn odbył się w sali, a nie na placu miejskim, jak co roku). Scenę upiększono namalowanymi przez dzieci konikami na biegunach oraz barwnymi kwiatami, których była tu cała łąka! Nawet dorośli zapominali, że „naście” lat minęło już dawno i choć na chwilę przenosili się w świat dzieci — jakże piękny, barwny i dobry... Na święto przybyli artyści z Polski, Wilna oraz miejscowi. Imprezę prowadzili wodzireje z Olsztyna, którzy potrafili tak rozbawić publiczność, że zarówno dzieci jak i dorośli (włącznie z władzą lokalną) tańczyli między rzędami krzeseł, wykonywali pląsy i brali udział w zabawach.

Dzieciaki z przedszkola, „Emdek” i keczupowy szal

Festyn rozpoczęli najmłodszy — dzieciaki z ejszyskiego przedszkola pod kier. Swietłany Bartoś, a młodzieżowy zespół wokalny „Emdek” z Łomży rozweselił wszystkich na sali, nawet tych najbardziej poważnych.

Publiczność śpiewała i tańczyła w rytm piosenek Natalii Kukulskiej, Reni Jusis, które wykonały dziewczyny z Łomży pod kierunkiem Magdy Synów. Najmocniejszym akcentem ich występu był „The Ketchup’s Song” z repertuaru popularnego ostatnio zespołu „Las Keczup” — publiczność po prostu szalała!

Wspaniała „60-tka” i obrazki na... twarzach

Zespół „Sto uśmiechów” z Wilna pod kier. Marzeny Grydź niezmiernie wzruszył oraz rozweselił wszystkich pięknymi tańcami, barwnymi strojami oraz różnorodnością repertuaru. Przyjechało aż 60 członków zespołu — 60 pięknych uśmiechów, które niezwykle umiliły święto dzieci.

Aktorzy Polskiego Studia Teatralnego w Wilnie pod kier. Lilij Kiejzik przedstawili bajkę „Brzydkie Kaczuski”.

Na zakończenie wystąpił Czarny Teatr SIVINA III T. Brzezińskiego z Ejszyszek pod kier. Marzeny Ma-

tujzo. Młodzież zaprezentowała 2 miniatury teatralne — „Pojedynki” oraz „Dzieci”, dobrze już znane i nagradzane gorącymi brawami przez ejszyską publiczność.

Jeszcze jednym barwnym elementem festynu były postacie z różnych bajek — Fizia Pończoszanka, Kopciuszek, Czarownica, Rozbójnicy. Czerwony Kapturek okazał się bardzo współczesnym, zamiast kapturka na głowie miał czerwoną raperską czapkę..!

Każda z baśniowych postaci miała w ręku pędzelek i farbki. Na życzenie gości malowała na ich twarzach piękne obrazki.

Pięć godzin jak chwila

Ponad pięć godzin wspólnej zabawy minęło jak krótka chwila. Publiczność, licznie zgromadzona w Domu Kultury, nie chciała się rozchodzić. Niestety, 1 września ponagłał. Jednak po takiej inauguracji roku szkolnego nauka i siedzenie nad książkami nie mogą być straszne. Przecież za rok znowu wakacje!

Dziękujemy miłym artystom, uczestnikom festynu, że przybyli, aby umilić święto. Dziękujemy sponsorom oraz tym, którzy stworzyli warunki do realizacji naszych pomysłów.

Dziękujemy Grażynie Zaborowskiej, że jest wśród nas, a Dom Polski działa!

Marzena Matujzo

Fot. Bronisława Kondratowicz

Przytulne, nowoczesnie urządzone
dwumiejscowe pokoje w
MINI HOTELU
na godzinę, dobę i dłużej
Ceny umowne.
(Zam. 225)
Wilnius, tel. 230 00 40, 230 00 41, 8 682 44950

ORLEN OIL
(Zam. 098)

10-lecie wizyty papieża na Litwie

Dzieło nie tylko jubilerskie

Dzisiaj rozpoczynają się obchody 10-lecia pobytu Jana Pawła II na Litwie. Z tej okazji do Wilna, do Muzeum Sztuki Stosowanej, ze skarbca Bazyliki św. Piotra w Watykanie przywieziono tiarę Piusa XI.

Za ubezpieczenie i transport tiary o wartości 1 mln litów są odpowiedzialne włoskie firmy, od dawna współpracujące ze Stolicą Apostolską.

Rzadko poza Watykanem

— To wielki gest w stronę Litwy, takie eksponaty rzadko opuszczają skarbiec Bazyliki św. Piotra — nie kryje radości dyrektor Muzeum Sztuki Litwy Romualdas Budrys.

Tiara to pontyfikalne nakrycie głowy papieża, w kształcie stożkowej gładkiej czapki. Były używane do r. 1963 przy okazjach nadzwyczajnych, zanim Ojciec Święty Paweł VI odmówił się od tiar. Obecnie papież do przykrycia głowy używa tylko małej piuski.

Jak zaakcentował historyk dr Vydas Dolinskas, który pomagał organizatorom przedsięwzięcia zebrać cały materiał historyczny, „w Watykanie obecnie jest tylko 12 tiar, bowiem te z okresu przed XIX wiekiem zostały zrabowane przez wojska Napoleona”.

Pius XI — papież szczególny

— Wypożyczyliśmy tiarę akurata Piusa XI nieprzypadkowo. Stał on na czele Kościoła katolickiego w latach 1922-1939, bardzo przychylnie był nastawiony do międzywojennej Litwy, wielce przyczynił się do zawarcia konkordatu między Republiką Litewską a Stolicą Apostolską — zaakcentował Budrys.

Tiara dostarczona do muzeum w specjalnej skrzyni — termosie.

Wczoraj dwoje robotników w specjalnych rękawicach przeniosło ją do przygotowanej ze szczególnym zabezpieczeniem gabloty.

Z góry tiarę pokrywa siatka ze srebra, jest ona upiększona szmaragdami, rubinami i diamentami.

Pius XI, wcześniej arcybiskup mediolański Achille Ratti, tę tiarę otrzymał w r. 1922 od mieszkańców Mediolanu.

Autorem projektu był przyjaciel papieża, architekt i senator — Luca Beltrami (1854-1933). Prac jubilerskich dokonał Cesare Ravasco (1875-1952).

Jest to jedno z najbardziej wyrafinowanych europejskich dzieł jubilerskich początku XX stulecia, jeden z najdroższych eksponatów skarbca bazyliki św. Piotra.

Dzisiaj nastąpi uroczysta prezentacja tiary z udziałem nuncjusza apostolskiego, najwyższych dostojników Kościoła katolickiego, władz Litwy, przedstawicieli ambas-

Jej wartość — 1 mln litów, za ubezpieczenie i transport są odpowiedzialne włoskie firmy, od dawna współpracujące ze Stolicą Apostolską
Fot. ELTA

Wszechstronna współpraca

Impreza ma posłużyć rozwojowi dalszych kontaktów Litwy z Watykanem. W sumie na dzień dzisiejszy obowiązują aż cztery umowy dwustronne, jedna z nich — o współpracy w dziedzinie oświaty i kultury.

Podczas prezentacji tiary dla dziennikarzy przywołane zostały słowa Jana Pawła II, wypowiedziane na spotkaniu w Wilnie z inteligencją w uniwersyteckim kościele św. Jana Chrzyciela i Jana Ewangelisty-Apostoła.

Ojciec Święty bardzo mocno zaakcentował wówczas rolę ludzi kultury w budowie pokoju na całym świecie.

Tiara wspaniale wkomponowała się w większą wystawę, która ma miejsce w Muzeum Sztuki Stosowanej (ul. Arsenalo 3 A) pt. „Chrześcijaństwo w sztuce Litwy”.

Pozostanie ona w Wilnie do 21 września i będzie dostępna do obejrzenia wszystkim chętnym. Przypomnijmy jeszcze, że muzeum jest czynne codziennie, oprócz poniedziałku.

Andrzej Pukszt

**Studio „KOLOR”
działające przy
Domu Kultury Polskiej
w Wilnie**

ma zaszczyt zaprosić
na wernisaż poplenerowy
„Kolorem i kreską”,
który odbędzie się
4 września br. o godz. 18.00
w holu Domu Kultury Polskiej
w Wilnie

przy ul. Naugarduko 76
Na wernisażu można będzie
uzyskać informację oraz doko-
nać zapisu dzieci lub młodzie-
ży do studia „Kolor” na rok
szkolny 2003/04.

Festyn rozpoczęli najmłodszy — dzieciaki z ejszyskiego przedszkola

Polska

Wniosek o odwołanie marszałka

Grupa posłów Prawa i Sprawiedliwość złożyła w Sejmie projekt uchwały w sprawie odwołania marszałka Sejmu Marka Borowskiego.

Przewodniczący klubu PiS, Ludwik Dorn, zapowiedział, że partia ta przygotowuje też zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa przez Borowskiego. PiS oskarża Borowskiego o sfałszowanie uchwały Sejmu o wyborze Jana Czekaja na członka Rady Polityki Pieniężnej, tak by jego kadencja w RPP mogła trwać 6 lat, a nie 4 miesiące.

Badania CBOS

66 proc. pytanym przez CBOS Polaków interesuje się tzw. aferą Rywina, ale zdecydowanie przeważają osoby, które nie śledzą jej zbyt uważnie.

W opiniach na temat działalności sejmowej komisji śledczej badającej sprawę Rywina przeważa krytycyzm — wynika z sondażu CBOS. CBOS przeprowadził badanie w dniach 1-4 sierpnia, na 880-osobowej reprezentatywnej próbie dorosłych Polaków. Z badań ośrodka wynika, że 10 proc. uważnie śledzi wydarzenia związane ze sprawą Rywina, 56 proc. — interesuje się sprawą, ale nie śledzi jej specjalnie uważnie.

72 proc. samorządów nie spełnia minimum

72 proc. samorządów nie spełnia ustawowego minimum dotyczącego średniego wynagrodzenia nauczycieli stażystów, 46 proc. — w odniesieniu do nauczycieli kontraktowych, a 35 proc. w stosunku do nauczycieli mianowanych i dyplomowanych — wynika z raportu Związku Nauczycielstwa Polskiego.

Zgodnie z ustawą Karty Nauczyciela średnie wynagrodzenie nauczyciela stażysty stanowi 82 proc. kwoty bazowej określonej dla pracowników państwowej sfery budżetowej; średnie wynagrodzenie nauczyciela kontraktowego stanowi 125 proc., nauczyciela mianowanego 175 proc., a nauczyciela dyplomowanego 225 proc. Oznacza to, że średnie wynagrodzenie nauczyciela stażysty powinno wynosić w tym roku 1368 zł, nauczyciela kontraktowego — 1710 zł, nauczyciela mianowanego — 2394 zł, a nauczyciela dyplomowanego — 3078 zł.

Forum Mediów Polonijnych

Z udziałem 170 dziennikarzy z 29 państw zainaugurowano wczoraj w Kopalni Soli w Wieliczce XI Światowe Forum Mediów Polonijnych.

Forum jest największym przedsięwzięciem w Polsce adresowanym do dziennikarzy polskich pracujących w prasie, radiu i telewizji na całym świecie. Inicjatywa ma na celu podkreślenie roli mediów polonijnych w budowie więzi społecznych, gospodarczych i kulturalnych pomiędzy środowiskami Polonii a krajem.

Wielonarodowa dywizja przejęła strefę środkowo-południową w Iraku

Uroczystość w Obozie Babilon

Za strefę środkowo-południową w Iraku od wczoraj odpowiada już wielonarodowa dywizja pod polskim dowództwem. W amfiteatrze pod Obozem Babilon niedaleko miasta Hilla odbyła się uroczystość przekazania czterech z pięciu prowincji strefy. Przypomnijmy, że w dywizji pod polskim dowództwem pełni też służbę ponad 40 litewskich żołnierzy.

Gen. Andrzej Tyszkiewicz przejął dowództwo od gen. Jamesa Conwaya, który dotychczas odpowiadał za strefę. W uroczystości brali udział m.in. dowódca sił koalicyjnych w Iraku gen. Ricardo Sanchez, ministrowie obrony Polski i Ukrainy, Jerzy Szmajdziński i Jewhen Marczuk oraz szef Biura Bezpieczeństwa Narodowego Marek Siwiec.

„Wielonarodowa dywizja stała się faktem. Powstała z pomocą naszych amerykańskich przyjaciół i dzięki odważnym decyzjom 21 krajów. Nawet jeśli mamy różne mundury i flagi, zjednoczyliśmy się w jednym celu — chcemy pomóc Irakijczykom w zmazaniu śladów potwornej dyktatury Saddama Husajna i zbudowaniu podstawy pokojowego życia” — powiedział gen. Tyszkiewicz.

Pełne zaufanie do krajów

„Mam całkowite zaufanie do 21 krajów, które dziś przejmują dowództwo” — oświadczył dowódca sił koalicji w Iraku gen. Ricardo Sanchez. Zwrócił się też do Irakijczyków, zapewniając ich, że żołnierze jego dywizji nie są okupantami i będą starali się pomóc w budowie nowego ładu. Wyraził nadzieję, że koalicjantom uda się w Iraku zaprowadzić pokój i zapewnić, że sojusznicy nie pozwolą, by reżim Saddama Husajna powrócił.

Szef polskiego resortu obrony Jerzy Szmajdziński powiedział, że choć żołnierze tworzących dywizję różnią obyczajem, religią i historią,

to jednak łączy ich szacunek dla demokracji i praw człowieka. „Jesteśmy tu po to, by pomóc w stabilizacji i budowie demokracji dla wszystkich Irakijczyków, bez względu na religię, plemię, poglądy” — zapewnił Szmajdziński. „Mam nadzieję, że nasi żołnierze bezpiecznie wrócą do domów, do rodzin. Życzę tego wszystkim” — dodał.

Irakijczycy, którzy uczestniczyli w ceremonii, zapewniali, że będą współpracować z żołnierzami. Gubernator Babilonu wyraził wdzięczność, że koalicja zaprowadziła pokój. „Wolność i demokracja, na którą czekaliśmy 35 lat, stała się faktem. Dziękujemy” — powiedział.

Szejkowie deklarowali wsparcie

Szejkowie, którzy także przyjęli zaproszenie na uroczystość, deklarowali, że będą wspierać wojskowych, aby w strefie zapanował spokój. „Mamy nadzieję, że nadejdą zmiany. Chcemy żyć normalnie” — powiedział jeden z członków zarządu plemienia Babilon.

Jednak w Iraku ciągle jest niespokojnie. Przekonali się o tym polscy i ukraińscy dziennikarze jadący na uroczystość. Konwój, w którym jechali do Babilonu przez amerykańską strefę, wjechał na minę, w pobliżu eksplodował też granat. Amerykański żołnierz został ranny w nogę. Dziennikarzom nic się nie stało i bezpiecznie dotarli na miejsce uroczystości.

Wielonarodowa dywizja przejęła od Amerykanów odpowiedzialność za cztery prowincje strefy środkowo-południowej. Dwoma z nich — Babilem i Karbalą — zarządza brygada polska, zwierzchnictwo nad prowincją Wasit objęli Ukraińcy, a nad Kadisiją brygada hiszpańska.

Wbrew wcześniejszym planom nie udało się dotrzymać terminu przekazania Nadżafu. Jako powód

Zażegnany nowy konflikt z Albańczykami

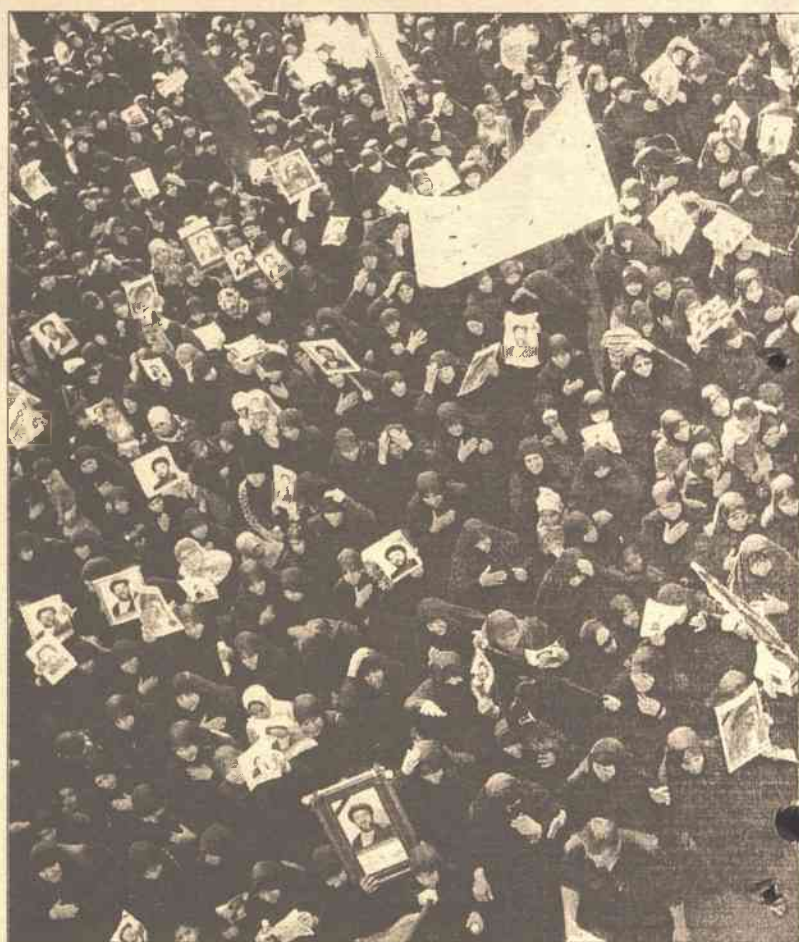
Niespokojna Macedonia

Macedonia uniknęła kolejnego konfliktu na tle etnicznym po wycofaniu się wczoraj policji z oblężenia wioski na północy kraju, w rejonie Kumanova, zamieszkanego w większości przez Albańczyków.

Macedońskie jednostki specjalne otoczyły wieś Vaksince w poszukiwaniu uzbrojonych bojowników albańskich, w tym Avdila Jakupiego ps. Czakała, oskarżonego o porwanie w zeszłym tygodniu dwóch osób — policjanta i cywila. Jakupi uwolnił zakładników, ale nie poddał się policji i nadal się ukrywa. Władze w Skopje postanowiły wycofać jednostki ze wsi Vaksince, gdy zdesperowani mieszkańcy złożyli zapewnienie, że nie ukrywają bojowników. Rzeczniczka policji zapowiedziała jednak kontynuację poszuki-

wań. Jakupi, który żądał „wyzwolenia wszystkich ziem albańskich”, przyznał w rozmowie telefonicznej z dziennikarzem agencji AP, że jego wezwanie do walki zbrojnej nie spotkało się z poparciem społeczności albańskiej w Macedonii. Zapowiedział jednak, że on i jego zwolennicy nie poddadzą się bez walki.

Rzeczniczka armii oświadczyła, że przewidywane są dalsze rozmowy na temat sytuacji w rejonie Kumanova z udziałem przedstawicieli obu społeczności i organizacji międzynarodowych. Albańczycy stanowią — według różnych ocen — od jednej czwartej do jednej trzeciej mieszkańców dwumilionowej Macedonii. W 2001 r. po rebelii na północy kraju wywalczyli rozszerzenie praw mniejszości albańskiej w Macedonii w zamian za złożenie broni.

Wbrew wcześniejszym planom nie udało się dotrzymać terminu przekazania Nadżafu. Wpływ na to miał także ubiegłotygodniowy krwawy zamach w Nadżafie, w którym zginęło ponad 100 osób, a wśród nich jeden z najważniejszych przywódców szyickich ajatollah Mohammed Bakir al-Hakim Fot. EPA-ELTA

presunięcia terminu przekazania tej piątej prowincji polskie dowództwo podawało opóźnienia w dostarczeniu sprzętu dla dowodzonych przez Hiszpanów latyńskich batalionów z Brygady Plus Ultra.

9 tys. żołnierzy wystarczy

Gen. Sanchez przyznał jednak na konferencji prasowej, że wpływ na to miał także ubiegłotygodniowy krwawy zamach w Nadżafie, w którym zginęło ponad 100 osób, a wśród nich jeden z najważniejszych przywódców szyickich ajatollah Mohammed Bakir al-Hakim. Za kilka — kilkanaście dni Amery-

kanie ponownie przeanalizują sytuację i zastanowią się, kiedy przekazać Nadżaf dywizji pod polskim dowództwem — poinformował Sanchez.

Gen. Tyszkiewicz ocenił, że około 9 tys. żołnierzy wielonarodowej dywizji wystarczy, by zapewnić spokój i bezpieczeństwo w strefie środkowo-południowej.

„Amerykanie mieli tutaj prawda trochę więcej wojska, ale sytuacja się ustabilizowała i uważamy, że 9 tys. żołnierzy wystarczy” — powiedział Tyszkiewicz na konferencji prasowej po uroczystości. Zazaczył przy tym, że dywizja otwarta jest na wszystkie kraje, które chciałyby wejść w jej skład.

6 zabitych, 38 rannych w wybuchu pod Kisłowodskiem
Zamach na pociąg

Co najmniej sześć osób zginęło w wyniku wybuchu, do jakiego doszło w pociągu podmiejskim pod Kisłowodskiem w rosyjskim Kraju Stawropolskim. Trzydziestu ośmiu pasażerów odniosło rany.

Według rosyjskiej prokuratury, był to zamach bombowy. Wszczęto śledztwo w sprawie o terroryzm. Jak twierdzi agencja Interfax, zatrzymano już pierwszego podejrzanego.

Mahmud Abbas żąda wotum zaufania

Nie rozwiązany spór

Premier Autonomii Palestyńskiej Mahmud Abbas zażądał, aby palestyński parlament głosował nad udzieleniem mu wotum zaufania — poinformował wczoraj palestyński minister informacji Nabil Amr.

Powodem żądania jest ciągle nie

Według rzecznika przedstawicielstwa Kremla w Południowym Okręgu Federalnym Maksima Fiodorenki, eksplozja nastąpiła około godz. 7:50 czasu moskiewskiego (6:50 litewskiego).

W chwili wybuchu pociąg z 50 pasażerami, jadący z Kisłowodska do miejscowości Minieralnyje Wody, zbliżał się do stacji Podkumok. Ładunek wybuchowy podłożono w jednym z wagonów.

rozwiązany spór Abbasa z Jaserem Arafatem. Początkowo Abbas planował pozostawienie decyzji w sprawie głosowania samym parlamentaryzmem, jednak zmienił zdanie, gdy mediatorom nie udało się zażegnać jego sporu z prezydentem Autonomii Palestyńskiej Jaserem Arafatem.

Zawody sportowe – prokuratorzy kontra więźniowie

"Nie wrogowie, ale rywale"

Wczoraj na terenie zakładu karnego w Olicie odbyły się pierwsze w historii Litwy mecze koszykówki i piłki nożnej pomiędzy prokuratorami i więźniami odbywającymi wyroki w tym więzieniu.

W historii litewskiego sportu nie zmagali się chyba ze sobą tak różniące się drużyny, jak te co stały naprzeciwko siebie na boiskach zakładu karnego w Olicie. Wczoraj w tym słynącym z problemów narkomanii i AIDS więzieniu walczyli ze sobą koszykarskie i piłkarskie ekipy prokuratorów i przestępców odsiadujących tu swoje wyroki.

— Należy pamiętać, że jesteśmy nie tylko pracownikami prokuratury, ale również zwykłymi ludźmi. Nie jesteśmy wrogo nastawieni wobec naszych współobywateli, którzy zostali skazani na karę więzienia za popełnione przestępstwa. Naszym nowym przedsięwzięciem jest: "Prokuratorzy przeciwko więźniom: nie wrogowie, ale rywale" — powiedział "Kurierowi" Kęstutis Vagneris, prokurator wydziału kontroli i analizy Prokuratury Generalnej i zarazem prezes klubu sportowego "Justitia".

Lepsza w meczu koszykarskim okazała się ekipa prokuratorów, która pokonała więźniów nie tylko na sali sądowej, ale również na boisku z wynikiem 65:51. W piłce nożnej zwycięstwo świętowali także prokuratorzy, którzy w zaciętym meczu pokonali swych rywali znowo z wynikiem 2 do 1. Z pewnością widzem numer jeden w tych niezwykle trudnych zawodach był zastępca prokuratora generalnego Litwy Gintaras Jasaitis.

Do "ojców chrzestnych" takich meczów można zaliczyć duńskich prokuratorów. Zawody te odbywały się właśnie w ramach wspólnego litewsko-duńskiego programu wzmocnienia współpracy pomiędzy prokuraturą a społeczeństwem. "Najważniejszym celem tych zawodów było nie zwycięstwo jednej czy drugiej ekipy, ale stworzenie komfortu psychicznego dla ludzi odbywających karę za popełnione przestępstwa. Myślmy, że w przyszłości, po odbyciu wyroków, to pomoże więźniom zintegrować się ze społeczeństwem" — uważa współorganizator imprezy Kęstutis Vagneris.

Zawody za murem więziennym miały oczywiście nie tylko wymiar sportowy, ale i stały się szansą do bezpośredniego spotkania z prokuratorami, w tym również z zastępcą prokuratora generalnego Litwy Gintarą Jasaitisem. Więźniowie mieli możliwość przedstawienia swym rywalom skarg i prośb. Zgodnie z prawem litewskim do obowiązków prokuratora należy między innymi nadzór za tym jak osądzeni odbywają swe wyroki.

Zakład karny w Olicie zasłynął z dużej ilości zachorowań jego więźniów na AIDS i poważnych problemów z przemytem narkotyków na teren więzienia. "Dlaczego na miejsce meczu wybrano Olicę? Oczywiście, sytuacja w samym więzieniu, jak również dobre warunki do uprawiania sportu, jakie stworzono w tym miejscu dla więźniów" — twierdzi prezes klubu

sportowego "Justitia". W 2001 roku powstał klub sportowy "Justitia", w którym swą formę mogli podtrzymywać prokuratorzy, a jeszcze wcześniej utworzono drużynę koszykarską o tej samej nazwie. Pierwszym kapitanem "Justity" był ówczesny prokurator generalny Litwy, a obecnie marszałek Sejmu RL Artūras Paulauskas.

— W zawodach przeciwko więźniom wystąpiły drużyny, w skład których weszli nie tylko prokuratorzy pracujący w Prokuraturze Generalnej, ale również pracownicy prokuratur z bardzo wielu miast i rejonów Litwy. Zresztą klub nasz zrzesza nie tylko pracowników prokuratury, ale również przedsiębiorców, lekarzy, nauczycieli. Czy te pierwsze zawody sportowe pomiędzy prokuratorami i więźniami będą odbywały się w przyszłości? Zobaczmy — podsumował prokurator wydziału kontroli i analizy Prokuratury Generalnej oraz prezes sportowego klubu "Justitia" Kęstutis Vagneris.

Robert Mickiewicz

Litwinki najczęściej są sprzedawane Niemcom

Żywy towar

Litwa stała się jednym z największych krajów tranzytowych w handlu kobietami, gdzie się zbiegają trasy ich „importu” i „eksportu” między Wschodem i Zachodem.

Według danych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, największe potoki handlu kobietami z Litwy prowadzą do Niemiec, Hiszpanii, Danii, Norwegii, Holandii, Anglii, Francji, Polski oraz innych państw.

Według danych Europolu, w Europie ofiarami handlu ludźmi rokrocznie jest około 120 tys. osób. Z trzech krajów bałtyckich rocznie wywozi się bądź z własnej woli wyjeżdża około 3 tys. kobiet, w tym najwięcej — około 1200 — z Litwy. Jest to uwarunkowane zarówno większą liczbą mieszkańców, jak też położeniem geograficznym: Litwa posiada „bramę na Wschód” — granicę z Polską, bez-

wizowy reżim ze Skandynawią oraz całą Europą Zachodnią, jak też sąsiedztwo z Białorusią i obwodem kaliningradzkim Rosji, gdzie jest niska stopa życiowa i skąd żywy towar przez Litwę wędruje dalej na Zachód. Według danych MSW Litwy, obecnie najwięcej kobiet wywozi się z Litwy do Niemiec.

W 2002 r. w Niemczech ustalono 119 ofiar handlu ludźmi z Litwy (14,7 proc. ogółu poszkodowanych z powodu handlu ludźmi. Większą liczbę ofiar ma tylko Rosja — 17,6 proc.). W 2002 r. w Niemczech odnotowano 67 obywateli Litwy zajmujących się handlem ludźmi (8,2 proc. ogółu przestępców z Europy Środkowej i Wschodniej, w 2001 r. — 7,2 proc.). Ogółem w Niemczech handlarze ludźmi na swym ciemnym interesie zarobili 8,4 mln euro (29 mln Lt) zysku, policja jest w stanie skonfiskować zaledwie 1,5 mln euro (5,1 mln Lt).

Za dyskredytację służby można stracić pracę

Zwiększyć odpowiedzialność

Sejm po zgłoszeniu zaaprobował projekt ustawy o zatwierdzeniu, uprawnieniu i wejściu w życie kodeksu postępowania pracownika, mający na celu wzmocnienie odpowiedzialności pracowników za nieetyczne postępowanie.

Jak poinformował minister spraw wewnętrznych Virgilijus Bulovas, który zgłosił projekt, jego założenia proponuje się stosować nie tylko wobec urzędników państwowych, ale też innych pracowników instytucji budżetowych, posiadających pełnomocnictwa administracji publicznej. „Ten kodeks praktycznie będzie obowiązywał tych, którzy

utrzymują bezpośrednie kontakty z interesantami” — zaznaczył minister. W celu wzmocnienia odpowiedzialności urzędników za nieetyczne postępowanie, projekt zakłada stosowanie oprócz kar przewidzianych w ustawie o służbie państwowej również grzywny w wysokości od 1 do 3 minimum socjalnego. Projekt przewiduje również, że za dyskredytację służbową może być wymierzona kara służbowa (dyscyplinarna) — zwolnienie z obowiązków.

Należy oczekiwać, że po przyjęciu kodeksu etyki służbowej uda się zwiększyć odpowiedzialność pracowników za swe postępowanie, położyć się kres korupcji.

Francuskiego śpiewaka Bertranda Cantat'a w areszcie śledczym na Łukiszkach odwiedzili jego rodzice
Fot. ELTA

Zwiększyła się liczba deportowanych obywateli Litwy

Niemile widziani

W tym roku zwiększyła się liczba deportowanych z różnych krajów obywateli Litwy. W ciągu ostatnich ośmiu miesięcy na litewskie graniczne punkty kontrolne z różnych krajów dostarczono 3331 naszych współobywateli.

— To o 10 proc. więcej niż w tym samym okresie roku ubiegłego. W 2002 wbrew własnej woli na ojczyznę powróciło 2981 posiadaczy obywatelstwa litewskiego, informuje Państwowa Służba Ochrony Pogranicza. Jeszcze mniej — w latach poprzednich. W 2001 roku — 2743 osoby, w 2000 zaś 2332.

Najwięcej niepożądanych za granicą obywateli Litwy, 2939 osób, zwrócono na pograniczny punkt kontrolny na wileńskim lotnisku międzynarodowym. Najczęściej (1252 osoby) obywatele naszego kraju z poszczególnych państw wydalano z powodu nielegalnego pobytu czy pracy. Dla 751 osób powodem przymusowego powrotu na ojczyznę stała się nielegalna praca. 661 osobom z różnych powodów

nawet nie pozwolono wjechać na teren obcych państw. 124 osoby nie miały wymaganych kwot pieniężnych dla pobytu za granicą. 119 obywateli naszego kraju deportowano z powodu nieprawidłowego tranzytu. 40 próbowało przekroczyć granicę z podrobionymi dokumentami.

Podobnie jak i w latach poprzednich, najczęściej kłopotów nasi współobywatele mają przy wjeździe do — Wielkiej Brytanii, Niemiec i Szwecji. Brytyjskie służby emigracyjne nie wpuściły na teren swego kraju 1301 litewskich obywateli, rok temu ta cyfra wynosiła 1155. Z Niemiec odesłano 444 osoby, rok temu — o 100 osób więcej.

Z kolei zwiększyła się liczba obywateli Litwy niewpuszczonych do Szwecji. W br. granicy z tym państwem nie udało się przekroczyć 249 osobom. Rok temu — 231 osobie. Znacznie rzadziej naszych ziomków wydalano z państw sąsiadujących z Litwą. Do Polski nie wpuszczono 55 osób, na Łotwę — 68, Białoruś — 51 i do Rosji 19 obywateli Litwy.

Kryminały

Podejrzany o zabójstwo

Policjanci rejonu wileńskiego zatrzymali i osadzili w areszcie J. Z. (1953 r. ur.). Zatrzymanego podejrzewa się o zabójstwo 75-letniej J. Z. Opalone i pogryzione przez zwierzęta ciało kobiety znaleziono 30 sierpnia we wsi Juodžiai niedaleko jej domu. Dochodzenie w tej sprawie trwa.

Utonął w benzynie

We wtorek w beczce benzyny utopił się nastolatek. Jak poinformował Departament Policji, we wtorek wieczorem ciało 15-letniego chłopaka znaleziono w garażu w beczce z benzyną. Śladów przemocy na ciele topielca nie znaleziono. Do nieszczęścia doszło we wsi Kiršiai w rejonie telszewskim. Policja bada okoliczności tego wypadku.

Mord w garażu

Tego samego dnia doszło do jeszcze jednego nieszczęścia w garażu. O godz. 2.40 w Poładze w garażu znaleziono zwłoki 22-letniego R. V. Na twarzy i ciele denata były liczne ślady pobicia.

Rozbito gang złodziei samochodów

Stołeczna policja kryminalna wykryła grasującą w Wilnie grupę przestępczą, która specjalizowała się w kradzieży samochodów. W poniedziałek z parkingów przy ul. Erfurto skradziono samochód „BMW 520” 1988 r. pr. Po otrzymaniu tej informacji policja natychmiast zorganizowała rajd na terenie garaży zespołowych w dzielnicy Lazdynai (Leszczyniki — red.), gdzie znaleziono skradzione „BMW”. W tych samych garażach znaleziono skradzione od obywatela Kazachstanu „Audi 100” 1993 r. pr. W trakcie operacji zatrzymano 24-letniego A. B. i 31-letniego M. S., którzy podobno należą do działającego od trzech miesięcy gangu złodziei samochodów. Skradzione samochody złodzieje za okup zwracali ich właścicielom.

Ukrywał się na Litwie

Litewska policja kryminalna razem z oddziałem szybkiego reagowania „Aras” ujęła w rejonie możejskim uzbrojonego w broń palną obywatela Niemiec, który nielegalnie przekroczył granicę naszego państwa. 44-letni F. L. jest poszukiwany listem gończym przez niemiecki wymiar sprawiedliwości. Jest on podejrzany o próbę zabójstwa na terenie swego kraju. U zatrzymanego Niemca znaleziono pistolet czeskiej produkcji. Podczas zatrzymania F. L. nie stawiał oporu. Według wstępnych danych nieproszony gość z Niemiec był już wcześniej karany za popełnienie przestępstwa.

1,5 kg konopi

W sadach zespołowych we wsi Tereszyski rejonu wileńskiego znaleziono 1,5 kg suszonych konopi. Narkotyki wykryto w zabudowaniu gospodarczym znajdującym się na działce należącej do 62-letniego V. K.

Polskie droższe od litewskich o 40-300 proc.

Podręcznikowy problem

Rok szkolny się rozpoczął, a wraz z nim proza życia, również podręcznikowa, która dla szkół polskich jest problemem od lat.

Arytmetyka prosta — podręcznik zbyt drogi, a koszyk ucznia dla mniejszości narodowych jest zbyt mały by pokryć wszystkie niezbędne wydatki.

Rodzice polskich uczniów, podatnicy państwa litewskiego, muszą coraz bardziej otwierać portfel, dopłacając do nauki dzieci.

Kto jest winien w tej sytuacji — prywatne wydawnictwa dążące do maksymalnego zysku, czy większość sejmowa, która wiosną br. zastopowała zwiększenie koszyka dla szkół mniejszości narodowych.

Kłopot wielki, a dochód żaden

"W tym roku z polskimi podręcznikami jeszcze „kręcimy się”, ale co będzie za rok — nie wiem!” — powiedział dla „Kuriera” Vaidotas Gadliauskas, szef kowieńskiego wydawnictwa „Šviesa”, która od lat najwięcej wydaje podręczników.

"Wydawaliśmy podręczniki dla szkół nielitewskich, ale teraz już nie, zbyt wielki z tym kłopot, a dochód żaden..." — stwierdziła Danguolė Viliunienė, redaktor naczelny wydawnictwa „Alma Littera”.

„Briedis” nie odmawia się od druku podręczników dla szkół z polskim i litewskim językiem wykładania, chociaż w roku bieżącym nowości nie mamy. Rozprowadzamy to, co mamy w magazynach” — oświadczył Rytas Šalna, p. o. dyrektora wydawnictwa.

Uczniom szkół litewskich w podwileńskich rejonach państwo ułatwia start: mają nie tylko tańsze podręczniki, ale i korzystają z koszyka ucznia... mniejszości narodowych, czyli mają o 10 proc. więcej
Fot. ELTA

Podręczniki w koszyku

Problem podręczników w szkołach mniejszości narodowych istnieje od dawna, ale dotychczas, dzięki wielkiemu zaangażowaniu poszczególnych nauczycieli, dyrektorów, działaczy społecznych, udało się go załatwić.

Od roku 2003/2004 Ministerstwo Oświaty i Nauki po raz pierwszy „popuściło lejce” w sprawie zabezpieczenia placówek ogólnokształcących w pomoce naukowe.

Środki na podręczniki są w tzw. koszyku ucznia, czyli w tej sumie,

która z budżetu ogólnopaństwowego przypada na jednego ucznia.

— Minister przygotował trzy rozkazy, dotyczące podręczników: „Zapotrzebowania wobec podręcznika z przedmiotu ogólnokształcącego” (rozkaz nr 952 z dn. 9.04.2003), „O zaopatrzeniu szkół ogólnokształcących w podręczniki” (nr 1973 z dn. 3.12. 2002), „O ocenie podręcznika, udzieleniu gryfu i rejestracji podręcznika” (nr 490 z dn. 14.04.2003) — wyjaśnia Edita Sederavičiūtė, starszy specjalista Wydziału Wychowania Podstawowego i Średniego Ministerstwa Oświaty i Nauki.

teńskie. Dla nielitewskich powodów do radości nie ma.

— Problem jest ogromny — nieduże nakłady. Więc ceny idą w górę — tłumaczy Gadliauskas. Oczywiście, do tego jeszcze dochodzą koszty tłumaczeń.

„Šviesa” przyjmuje również zamówienia na powtórne wydanie podręcznika. Jak zaznaczył szef wydawnictwa, rozpatrywana jest taka możliwość, jeśli w ciągu roku dwóch może rozejść się 1,5 tys. egzemplarzy.

Zaplanować życie ... zawczasu

— Jeśli podręczniki nie mają popytu, na pewno ich nie wyrzucamy. Magazynujemy, ale rok magazynowania dodaje do kosztów własnych jeszcze 5 proc. Niektóre pozycje w języku polskim zupełnie nie opłaciło się nam wydawać. Byliśmy prawie w minusie — nie ukrywał rozgoryczenia dyrektor wydawnictwa „Šviesa”, byłej państwowej spółki.

Szef od dawna działającego wydawnictwa planuje już wkrótce zestawić plany do roku ... 2006 włącznie. Również ma przeprowadzić narady z wydziałami oświaty i dyrektorami szkół mniejszości narodowych, by dokładnie wyjaśnić, ile jakich zamówień można

Niech będzie kilka!

Obecnie wydawnictwo samo szuka autorów podręczników. Tekst podręcznika jest przedstawiany do oceny komisji przy Centrum Rozwoju Oświaty przy ul. Katkaus (dawny Instytut Pedagogiki). Tam swe oceny przedstawiają zarówno eksperci ministerstwa, jak i niezależni eksperci. Potem ministerstwo wydaje zgodę na umieszczenie na podręczniku gryfu, świadczącego że zaleca ono ten podręcznik.

— Nie mamy nic przeciwko temu, by z jednego przedmiotu było kilka podręczników. Niech wydawnictwa proponują, a szkoła wybierze, który tańszy, ciekawszy — akcentuje Sederavičiūtė.

Nie wtrąca się również ministerstwo do ceny — to prerogatywa wyłącznie wydawnictwa.

Do Komisji Podręczników Centrum Rozwoju Oświaty należy również zgłaszać podręczniki zagraniczne, jeśli będą one używane w szkołach Litwy.

Cóż z tego wolnego rynku?

Na pewno pchnięcie sprawy podręcznikowej na szerokie wody wolnego rynku ucieszy szkoły li-

się spodziewać. Jak już wspomnieliśmy, „Alma Littera” wyprzedaje wcześniej wydane podręczniki. Z kolei „Briedis” w razie potrzeby gotów jest wznowić potrzebne pozycje.

Koszyku, rozrastaj się!

— Oczywiście, sprawa opiera się o pieniądze. Rozumiem, że kierownictwu nielitewskich szkół brakuje środków. Uważam, że na podręczniki dla mniejszości narodowych powinno być przynajmniej o 30-40 proc. więcej pieniędzy — powiedział Gadliauskas.

Wielkość koszyka dla szkół mniejszości narodowych różni się od tych, gdzie językiem wykładowym jest państwowy, o 10 proc. w wypadku placówek wiejskich i o 5 proc. dla szkół w mieście. Próby wywalczenia większych kosztów w Sejmie przez postów z ramienia Akcji Wyborczej Polaków na Litwie nie udały się.

Jeśli dla szkół litewskich z koszyka średnio przypada na podręczniki 21,00 Lt, to dla polskich i rosyjskich — 23,20 Lt. Co za to można nabyć — odsyłamy do tabeli, arytmetyka nietrudna...

Pojemność koszyka, o ile nie wzrośnie, będzie jeszcze bardziej odczuwalna za cztery-pięć lat, bowiem każdego roku biblioteki szkolne średnio odnawiają 1/5 funduszu podręczników.

Na alarm biją również szkoły litewskie, bo również im koszyka nie wystarcza. W roku bieżącym Ministerstwo Oświaty i Nauki dodało poza koszykiem, jednorazowo jeszcze 2,5 mln litów na wszystkie samorządy Litwy dla dzieci z rodzin socjalnie wspieranych. Te pieniądze powinny zacząć wpływać na konta już w przyszłym tygodniu, czyli w dniach 7-14 września.

Dobić wydawców, czyli „Plus 5”

Dodajmy jeszcze, że podręczniki zdrożały również z tego powodu, że na wszystkie bez wyjątku książki od 2003 r. rząd nałożył 5 proc. podatku PVM, czyli VAT-u.

Nie mniej interesujący w tym kontekście wydaje się fakt, że w księgarni pomocy szkolnych przy ul. Pilies (Zamkowej) prawie nie ma polskich podręczników. 1 września były tu tylko 2 pozycje: geografia i historia dla klasy 6.

Andrzej Puksztó

Przykładowe ceny podręczników wydawnictwa „Šviesa” dla litewskich i polskich szkół

Podręczniki dla I klasy	
E. Marcelionienė. Elementorius (dla szkół litewskich).....	16,90 Lt
B. Orszewska. Elementarz (dla szkół polskich).....	46 Lt
(1 część — 21,60 Lt i 2 część.....24,40 Lt)	
B. Balčytis, A. Vaičiulienė. Matematika.....	12, 80 Lt
B. Balčytis. Matematyka.....	29,50 Lt
V. Jonynienė. Aš ir pasaulis.....	10, 30 Lt
V. Jonynienė. Poznanie świata.....	27,75 Lt
E. Velička. Muzika.....	9,70 Lt
E. Velička, J. Łabul. Muzyka.....	29,90 Lt
Podręczniki dla II klasy	
E. Marcelionienė, V. Plentaitė. Lietuvių kalba 1 knyga.....	12 Lt
E. Marcelionienė, V. Plentaitė. Lietuvių kalba 2 knyga.....	13,10 Lt
M. Dunowska. Język polski, 1 część.....	40 Lt
M. Dunowska. Język polski, 2 część.....	40 Lt
B. Balčytis. Matematyka.....	14,90 Lt
B. Balčytis. Matematyka.....	32,60 Lt
Podręczniki dla IX klasy	
R. Koženiauskienė, B. Dobrovolskis, Z. Zinkevičius. Lietuvių kalba.....	15 Lt
I. Masojć, H. Sokołowska. Język polski.....	18 Lt
L., S. Moliai. Žmogaus biologija ir sveikata.....	16, 70 Lt
L., S. Molis. Podręcznik biologii.....	48,30 Lt
V. Valentinavičius. Fizika.....	17 Lt
V. Valentinavičius. Fizyka.....	24, 70 Lt

Wileńskie przedszkole „ŠYPSENA” zaprasza dzieci w wieku 2-7 lat. Są pierwsze i zerowe klasy. Odbywają się lekcje języka litewskiego i muzyki.

Adres przedszkola: ul. P. Višinskio 23 (dzielnica Subocz), tel. 2611168

Centrum dzieci i młodzieży Litwy na różne imprezy świadczy usługi techniczne — wynajmuje pomieszczenia, sprzęt nagłośnieniowy, oświetleniowy i wideo.

Centrum dysponuje dwiema kawiarniami oraz hotelem. Dodatkowa informacja tel.: 272 16 82, 8 611 12765, Antanas Sakalis, Vilma Gelžinytė. Adres: pr. Konstitucijos 25, pokój 217, Wilno LT-2600.

Forum Stowarzyszenia Prewencji Konfliktów Litwy

Litwa w przeddzień „szoku kulturalnego”

W szkole Saulėtekio w Naujininkai odbyło się Forum zakończenia projektu realizowanego przez Stowarzyszenie Prewencji Konfliktów Litwy, katedrę politologii i socjologii Wileńskiego Uniwersytetu Pedagogicznego oraz szkoły rosyjskie naszego kraju „Wzmocnienie pozytywnego zdania na temat procesów integracyjnych z UE uczniów i nauczycieli narodowości rosyjskiej powiatu wileńskiego”. Projekt był finansowany przez fundusze Unii Europejskiej.

Ponad 40 pedagogów szkół rosyjskich Litwy spotkało się, aby omówić dalszą współpracę i dokonać analizy już wykonanej pracy. Sam fakt, że w czasie urlopu pedagoga przybyli na forum, zdaniem prezesa Stowarzyszenia Sauliusa Samulavičiusa, świadczy o aktualności tego tematu wśród przedstawicieli mniejszości narodowych naszego kraju. Na forum przybyli również przedstawiciele Delegacji Komisji Unii Europejskiej na Litwie oraz dyrektor Domu Europejskiego Judita Akronienė.

Przełamać stereotypy

Projekt zawierał analizę dwóch podstawowych zagadnień — co wiedzą o UE mieszkający na Litwie Rosjanie i jakich prywatnych perspektyw oczekują. W ramach projektu spotkania, szkolenia i seminaria odbyły się w rejonach: wileńskim, trockim, święciańskim, solecznickim oraz m. Visaginas.

— W czasie badań spotkaliśmy się z bardzo różnymi stereotypami, które są dosyć szeroko rozpowszechnione wśród Rosjan mieszkających na Litwie. Na przykład, że Litwa stanie się swoistym wyspiakiem, że jej obywatele będą wykorzystywani. Ogromny wpływ na powstanie takich stereotypów mają rodziny, w których do niedawna istniało pewne myślenie „starszego Brata”, który dziś stał się pełnoprawnym partnerem, co również nie jest łatwe. Można zrozumieć również pewien żal mieszkańców m. Visaginas, obawiających się zamknięcia elektrowni.

Największy problem polega na tym, że młodzi Rosjanie, a myślę, że również przedstawiciele innych narodowości, nie widzą prywatnych, dotyczących siebie perspektyw integracji. Wiedza o Unii jest często bardzo powierzchowna. Nadal młodzi ludzie uważają, że jedynie ogromne pieniądze dają możliwość świetnej kariery czy atrakcyjnej przyszłości. Dotychczas panuje przekonanie, że „darmowy ser jest tylko w pułapce”, posądza się struktury unijne o dbanie wyłącznie o własne interesy. Swym projektem pragnęliśmy przekonać młodzież narodowości rosyjskiej naszego kraju do systemu wartości, który jest charakterystyczny dla krajów Unii. Obywatel Europy jest człowiekiem otwartym, tolerancyjnym, pracowitym, sumiennym i uczciwym, takimi powinni stać się również obywatele naszego kraju — zaznaczył Saulius Samulavičius.

Jak uczyć o UE

Na Forum zostało zaprezentowane wydanie Wileńskiego Uniwersytetu Pedagogicznego, katedry politologii i socjologii „Oświata o UE: informacja i metodyka” (Švietimas apie Europos sąjungą: informacija ir metodika), które zostało opracowane w ramach projektu.

Jeden z autorów wydania, doc. dr Vldas Senkus, kierownik katedry politologii i socjologii WUP zachęcał pedagogów do bardziej wnikliwych i szczegółowych studiów nad zjawiskiem UE i przekazania tych informacji uczniom. Zdaniem prelegenta, obecnie w szkole zbyt mało uwagi udziela się naukom społecznym, które powinny młodzieży zapewniać bardziej udany start nie tylko na studia, ale też życiowy.

Multikulturalne kształcenie

Zdaniem kolejnego prelegenta dr Tadasa Tamošiūna, na podstawie danych projektu, młodzież rosyjska ma dość niepewne rozeznanie na temat tego, że już niebawem będąc członkiem Unii Europejskiej zamieszkamy w dość różnorodnym środowisku kulturowym.

— Przecież z pewnością zwiększy się ilość emigrantów z innych krajów, a nasza młodzież coraz aktywniej będzie brała udział w procesach globalizacji: będzie podróżować, studiować i pracować za granicą. W przyszłości oczekują

nas wyzwania kulturowe i dlatego dziś pedagodzy mający ogromny wpływ na świadomość młodzieży muszą przygotować dorastające pokolenie do życia w wielokulturowej rzeczywistości — stwierdził Tamošiūnas, zaznaczając, że są to postulaty aktualne dla wszystkich zamieszkałych Litwę narodowości.

W 2001 roku z inicjatywy Funduszu Zmian Oświatowych Litwy (Lietuvos švietimo kaitos fondas) dokonano analizy podręczników i różnych materiałów dydaktycznych, aby wyjaśnić jak wygląda perspektywa kształcenia multikulturalnego w naszym kraju. Otóż okazało się, że nadal podręczniki litewskie zawierają bardzo wiele etnicznych, religijnych, polegających na różnicy płci stereotypów, ignorowania i ukrytej dyskryminacji. Bardzo wiele, zdaniem Tamošiūna, zależy od osobowości pedagoga, który potrafi odpowiednio wyklądać uwzględniając taką wielokulturową rzeczywistość. Najprawdopodobniej młodzież litewska po wstąpieniu Litwy do UE będzie miała do czynienia ze zjawiskiem „szoku kulturalnego”, pojęcie którego pedagogom w wydaniu przybliży młody naukowiec Edita Karaliūnaitė.

Chociaż projekt Stowarzyszenia i WUP był skierowany do przedstawicieli mniejszości rosyjskiej, z ostatnich badań socjologicznych, które na początku lipca przeprowadziła spółka „Sprinter tyrimai”, wynika, że to Litwini są w Europie społeczeństwem najmniej toleran-

cyjnym wobec innych ras, narodowości, wyznań... Być może w przyszłości do udziału w projektach mających na celu wielokulturowe kształcenie powinni być zachęceni również pedagodzy i starszoklasiści szkół litewskich.

Wspólny projekt

Już jesienią będzie wiadomo, czy kolejny projekt Stowarzyszenia Prewencji Konfliktów otrzyma wsparcie i finansowanie Delegacji Komisji Europejskiej.

— Przygotowaliśmy projekt razem z organizacjami pozarządowymi zrzeszającymi przedstawicieli mniejszości rosyjskiej, który będzie miał na celu poznanie struktur Funduszy Europejskich i możliwości poznania zasad korzystania z ich propozycji. Spróbujemy nauczyć organizacje pozarządowe szukać pomocy w funduszach europejskich, dążąc do integracji z UE — zaznaczył prezes Stowarzyszenia Prewencji Konfliktów Litwy.

Z pewnością taki projekt przydałby się również polskim organizacjom pozarządowym, dla których pisanie projektów nadal jest sprawą bardzo skomplikowaną. Szczególne potrzeby odczuwają również wiejskie placówki oświatowe, dla których udział w konkursie stanie się nie tylko możliwością polepszenia swej bazy materialnej, ale też poszerzeniem horyzontów i sprostaniem wymaganiom stawianym przez wydziały oświaty.

Alina Sobolewska

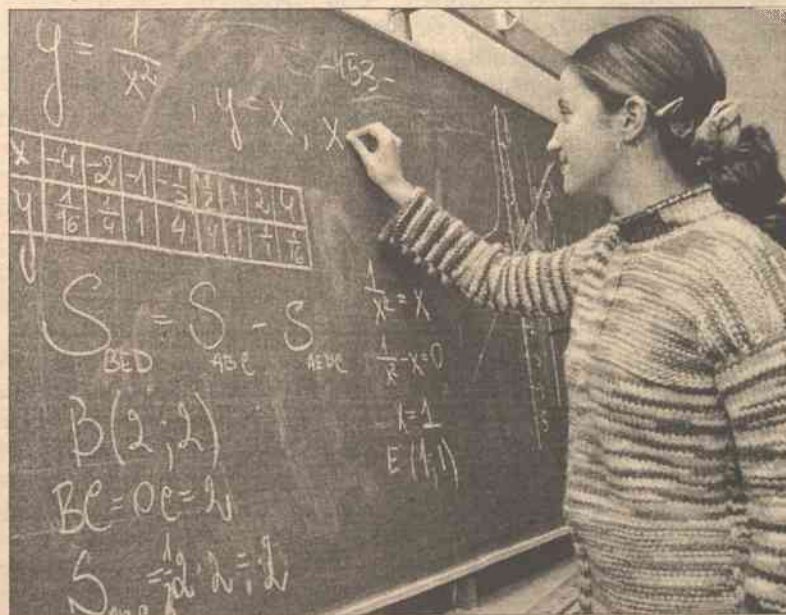
Historia matematyki zna wielu wybitnych ludzi zaabsorbowanych matematyką od wczesnej młodości

Matematyka — nauką młodych

Podaję, że na samo tylko słowo „matematyka” wielu uczniów zareaguje grymasem. Ale piszę z myślą o tych, którym z łatwością daje się ten przedmiot.

Mając za sobą niejedną rolę pracy w szkole czasami słyszę od rodziców i młodzieży, że „matematyka jest nauką zbyt poważną i suchą”, jest raczej dla ludzi dorosłych, dziecko tymczasem jest jeszcze małe, by mogło zainteresować się poważnie matematyką, że zadania wykraczające poza program nauczania najlepiej zostawić na potem, gdy dziecko będzie starsze. Z kolei od tych starszych czasami się słyszy, że jeszcze w tym roku nie wysilają się za dużo, a już w następnym, gdy będą starsi i mądrzejsi, zaczną pracować.

Rzeczywiście, najczęściej uzdolnienia matematyczne obserwujemy dopiero u uczniów klas starszych, ale aby doszło do tego, tym młodszym potrzebny pewien intelektualny wysiłek i twórcze zaciekawienie. Badania psychologiczne i przykłady z historii dowodzą, że matematyka, podobnie jak muzyka, jest sprawą młodego człowieka, w większej mierze niż inne gałęzie nauki. Historia matematyki zna wielu wybitnych ludzi zaabsorbowanych matematyką od wczesnej młodości, a nawet

Najczęściej uzdolnienia matematyczne obserwujemy dopiero u uczniów klas starszych
Fot. Marian Paluszkiwicz

dzieciństwa. Podam tylko kilka z nich:

Wybitny matematyk, fizyk i filozof francuski Blaise Pascal wykazał zainteresowanie matematyką we wczesnym dzieciństwie. Mając około 8 lat dowiódł kilka twierdzeń Euklidesa. W 16. roku życia napisał rozprawę o przekrojach stożkowych, a w 24. — stworzył podstawy rachunku prawdopodobieństwa.

Wcześniej objawił niepospolity talent matematyczny niemiecki ma-

tematyk Carl Friedrich Gauss. Podobno już w wieku niespełna 4 lat znalazł błąd w rachunku ojca, kiedy ten obliczał wypłatę pracownikom. Mając 8 lat błyskawicznie odpowiedział na pytanie nauczyciela: „Ile wynosi suma wszystkich liczb naturalnych od 1 do 100”. Później nazwał matematykę królową nauk.

Francuski matematyk Bertran w wieku 9 lat tak był zafascynowany matematyką, że z wielkim zaciekawieniem przestudiował kurs algebry

i geometrii. Laplace mając 18 lat wykladał w szkole wojskowej, a mając 20 był profesorem wyższej szkoły w Paryżu.

E. Galois żył tylko 21 lat. Zginął podczas pojedynku. W wieku 16-18 lat opracował podstawowe pojęcia gałęzi algebry. W noc przed pojedynkiem wszystkie wyniki swojej pracy sformułował w liście do kolegi. Przez dłuższy czas uczeni nie rozumieeli twierdzeń Galoisa - tak bardzo wyprzedzały swój czas jego myśli. Tylko później praca jego była przyjęta i nazwana teorią Galois.

Wiadomo, że najwybitniejsze idee Newtona — teoria grawitacji i rachunek różniczkowy — powstały około 1666 roku, gdy Newton miał 24 lata. On przyznawał, że w wieku 40 lat swoje wielkie twórcze dni miał już poza sobą. Mając 50 lat pożegnał matematykę na zawsze.

Te i mnóstwo innych przykładów dowodzą, że matematyka jest nauką młodych. Nie warto więc odkładać możliwości do poszerzenia i pogłębiania swojej wiedzy na jutro, na pojutrze czy na rok następny. Najgorszą rzeczą, jaką możecie przez to sobie wyrządzić, jest zmarnowanie własnych uzdolnień.

Anna Wankiewicz
naucz. matematyki
szkoły śr. im. Jana Pawła II
w Wilnie

Zespół Tańca
Sportowo-Towarzyskiego
„Kaprys”

działający przy
Domu Kultury Polskiej

zaprasza dziewczęta
i chłopców, aktualnych
i nowych członków zespołu.
Tu nauczycie się pięknie
tańczyć, udoskonalicie swoje
ruchy, poprawicie sylwetki,
zdobędziecie nowych
przyjaciół, a poza tym
czekają Was koncerty,
konkursy i inne występy.

Informacja
pod nr tel. 233 36 63

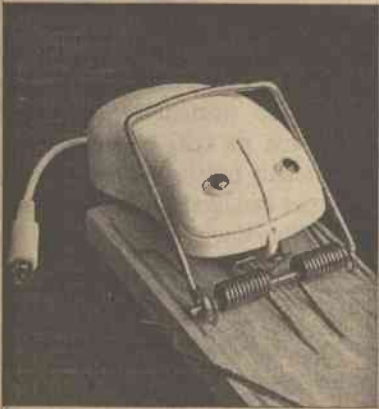
„Pelėdos mokslai” proponuje kursy języków: litewskiego, angielskiego, niemieckiego, włoskiego, francuskiego, hiszpańskiego, norweskiego.
Kursy komputerowe.

Nasz adres: Verkių g. 7-23
blok (Žygio 92), Šiaurės miestelis, Vilnius, tel. 278 86 94,
tel. kom. 8 687 20552.

(Zam. 377)

Flesz

Podpis za pomocą
myszy możliwy

Dr Peter McOwan, badacz z University of London, ogłosił, że możliwe jest składanie „od ręcznych” podpisów za pomocą myszy komputerowej. Opracowany przez niego, bazujący na sieci neuronowej program analizuje sposób poruszania „gryzoniem” podczas pisania nim nazwiska użytkownika bądź wybranego przezeń znaku. Metoda identyfikacji umożliwi np. stworzenie dodatkowych zabezpieczeń podczas zakupów internetowych z użyciem karty kredytowej. Podczas nauki narzędzie wymaga złożenia ok. 20 próbnych podpisów. Po przeszkoleniu jego dokładność osiąga poziom 99%. Twórca aplikacji informuje, że współpracuje ona zarówno z myszami mechanicznymi, jak i optycznymi, a dołączenie jej do istniejących systemów zabezpieczeń nie będzie wymagało kosztownych inwestycji.

Więcej niż konsola

Jak informuje serwis SPOnG, firma Sony liczy, że jej mobilna konsola PSP będzie czymś znacznie więcej niż tylko pogromcą Nintendo Game Boya. Według Kena Kutaragi z Sony przygotowywane są akcesoria przekształcające zabawkę w aparat cyfrowy oraz komórkę. Prawdopodobnie na tym się nie skończy dozbieranie osobistej wersji PlayStation, ponieważ Japończycy zaczęli nazywać urządzenie Walkmanem następnej generacji, zdolnym do pełnienia różnorodnych funkcji.

Gimnastyka dla leniwych

Urządzenie umożliwiającej osobom niezbyt skorym do ćwiczeń poprawę sprawności fizycznej opracowali naukowcy z University of Warwick. Exten Fitness System stosuje „zmotoryzowane” krzesło, którego zadaniem jest ułatwienie bezpiecznych ćwiczeń całego ciała. Ma być alternatywą dla obecnie stosowanych w siłowniach urządzeń gimnastycznych. 23 ćwiczenia wykonywane są w pół godziny, także u osób starszych czy mających nadwagę. Poprawia się napięcie mięśni, ruchomość kończyn, koordynacja i krążenie, spada też waga. Twórcy urządzenia opracowali je zwłaszcza z myślą o pulchnych kobietach po 40, które mogą czuć się nieswojo w pełnej napakowanych machos siłowni, a używanie specjalistycznego sprzętu sprawia im trudności.

Wypatrzeć planety na niebie

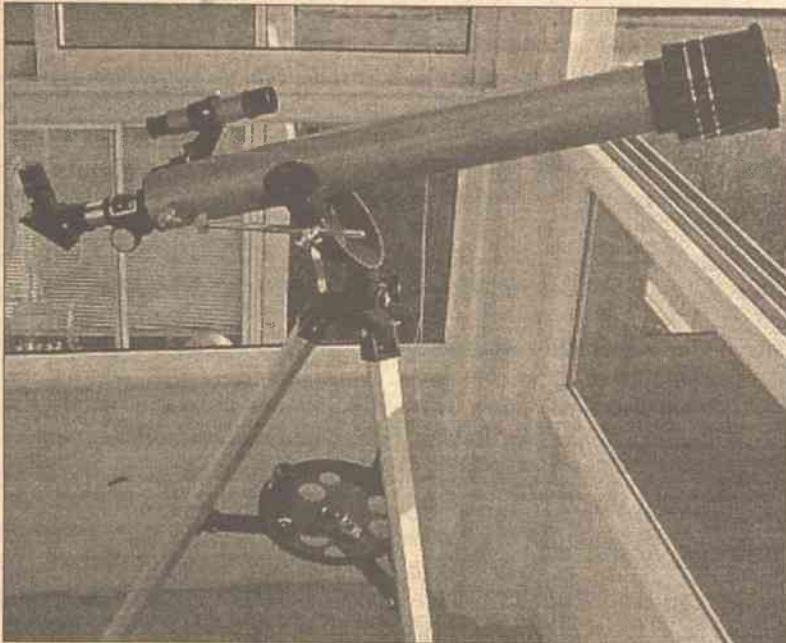
Atrakcja wrześniowych nocy

Największą atrakcją wrześniowych nocy, podobnie jak w sierpniu, będzie jasno świecący Mars. Słońce cały czas zmniejsza swoją deklinację, przez co dni stają się coraz krótsze.

Dnia 23 września Słońce przebiegnie równik niebieski i przejdzie z nieba północnego na południowe. Tym samym rozpocznie się astronomiczna jesień, a nasza dzienna gwiazda wstąpi w znak Wagi.

Pod koniec miesiąca na jasnym porannym niebie możemy próbować odszukać Merkurego. Świeci on niewiele słabiej od najjaśniejszych gwiazd na niebie i około godziny przed wschodem Słońca będzie jaśniał na wysokości niespełna 10 stopni nad horyzontem. Wenus znajduje się na niebie zbyt blisko Słońca i jej obserwacje nie są możliwe.

Po sierpniowej Wielkiej Opozycji nadal najjaśniejszym po Słońcu i Księżycu obiektem na niebie jest Mars. Czerwona Plane-

Aby zobaczyć Plutona musimy dysponować teleskopem o średnicy obiektywu 15-20 cm
Fot. archiwum

ta jest widoczna przez całą noc w gwiazdozbiornie Wodnika jako czerwony lub pomarańczowy i jasno świecący obiekt. W ciągu miesiąca jego jasność zmaleje jed-

nak 2.5 raza, a średnica jej tarczy zmniejszy się od 25 do 20 sekund łuku. Rankiem w gwiazdozbiornie Lwa możemy dostrzec Jowisza, a w drugiej połowie nocy

w gwiazdozbiornie Bliźniąt — Saturna.

Niedaleko Marsa, także w gwiazdozbiornie Wodnika, świeci Uran. Można go dostrzec gołym okiem, jednak tylko z miejsc o ciemnym niebie. W gwiazdozbiornie Koziorożca świeci Neptun. Jego obserwacje są możliwe tylko przy wykorzystaniu niewielkiej choćby lornetki. Aby zobaczyć Plutona musimy dysponować teleskopem o średnicy obiektywu 15-20 cm. Planetę możemy obserwować wtedy wieczorem na południowo-zachodnim niebie.

Na początku września aktywny jest rój meteorów o nazwie Alfa Aurygidy. Jego maksimum wystąpiło w nocy z 31 sierpnia na 1 września, a jego meteory możemy podziwiać jeszcze przez około tydzień. Dobre warunki do ich obserwacji występują jednak dopiero w drugiej połowie nocy. Przez prawie cały wrzesień możemy też podziwiać meteory z dwóch innych mniejszych rojów: Delta Aurygidów i Piscydów.

Tradycyjna genetyka to za mało

Nowa dziedzina nauk — jonomika

Naukowcy wynaleźli nową dziedzinę nauk — jonomikę, naukę o genetycznej regulacji wykorzystania jonów przez komórki — donosi najnowszy numer „Nature Biotechnology”.

Tradycyjna genetyka to w obecnych czasach za mało. Od momentu zsekwencjonowania pierwszych genomów naukowcy przestali badać pojedyncze geny i ich funkcje, ale raczej całościową kompozycję genetyczną danego organizmu i wzajemne zależności występujące między genami. Tak powstała genomika, nauka o wszystkich genach organizmu.

W ślad za nią poszła proteomika, czyli nauka o tym, jak geny przekładają się na produkowane na ich podstawie białka, jak rodzaj i ilość białek różnią się w zależności od rodzaju komórki czy tkanki, warunków fizjologicznych czy zmiennych warunków środowiskowych.

Jonomika, czyli...

Teraz naukowcy z Purdue University pod kierunkiem Davida Salta wynaleźli nową dziedzinę nauk

— jonomikę, czyli naukę o tym, jak geny regulują pobieranie i wykorzystanie przez komórkę jonów.

Jony są atomami lub cząsteczkami obdarzonymi ładunkiem elektrycznym — albo dodatnim (kationy), albo ujemnym (aniony). Większość pierwiastków chemicznych w przyrodzie występuje właśnie w postaci rozpuszczalnych w wodzie jonów, które mogą być przyswojone przez żywe komórki.

Jony pełnią ogromnie ważne funkcje w komórkach, regulując przepuszczalność błony komórkowej, odpowiadając za przekazywanie sygnałów do i z komórki, a także wewnątrz komórki oraz regulując transport substancji odżywczych w komórce. Jony są też składnikami większości enzymów. Do najważniejszych minerałów komórkowych należą jony wapnia, potasu, fosforu, sodu i chloru oraz cynku, miedzi i żelaza.

Komórki roślinne pobierają te minerały z gleby w postaci jonów rozpuszczalnych w wodzie, a ładunek elektryczny jonów umożliwia im wchodzenie w reakcje z innymi związkami w komórce i pełnienie swych funkcji biologicznych. Brak

związków mineralnych w glebie uniemożliwia prawidłowy wzrost roślin. Dlatego ubogie gleby trzeba nawozić.

Profil jonowy

Amerkańscy naukowcy postanowili zbadać, jakie geny i w jaki sposób, regulują gospodarkę jonową komórek roślinnych. Chodziło głównie o zdolność do pobierania jonów z otoczenia oraz o ich wykorzystanie przez komórkę. W tym celu opracowali oni wyjściowy profil jonowy, czyli kompozycję i wzajemne proporcje jonów w komórce, popularnej rośliny modelowej — rzodkiewnika Arabidopsis thaliana. Profil ten został stworzony dla 18 ważnych jonów, w tym cynku, miedzi, żelaza, manganu oraz potasu, oraz pierwiastków śladowych takich jak arsen, kadm i ołów. Następnie stworzyli serię mutantów Arabidopsis thaliana.

Teraz naukowcy będą porównywać profil jonowy tych mutantów z normalnymi, „dzikimi” roślinami. Dzięki temu możliwe będzie nie tylko zidentyfikowanie genów odpowiedzialnych za regulację jo-

nową organizmu, ale także zrozumienie wzajemnych zależności między stężeniem określonych jonów. Naukowcy sugerują, że aż 2 do 4 proc. genomu Arabidopsis thaliana odpowiedzialne jest za regulację gospodarki jonowej organizmu. Ze względu na znaczenie dla funkcjonowania komórki, te 2-4 proc. genów zasługuje na nową naukę — jonomikę.

Eliminacja zanieczyszczeń

Badania amerykańskich naukowców poza znaczeniem czysto poznawczym, przyczynią się do wytworzenia roślin, które będą bardziej efektywnie wykorzystywać substancje mineralne zawarte w otoczeniu, przez co będą mogły rosnąć na uboższych glebach bez konieczności tak intensywnego nawożenia.

Co więcej, możliwe będzie skonstruowanie takich roślin, które będą pobierać z gleby jony metali ciężkich, np. wspomnianych wcześniej ołowiu czy arsenu, co pozwoli na eliminację zanieczyszczeń za pomocą roślin, czyli tzw. fitoremediację.

Złudzenie optyczne spowodowane reakcją neuronów

„Efekt wodospadu”

Kiedy człowiek obserwuje wodospad, a po chwili przenosi wzrok na nieruchomy brzeg, ma wrażenie, że ziemia unosi się w górę.

To złudzenie optyczne, zwane „efektem wodospadu”, jest skutkiem zmęczenia neuronów — dowodzą neurologowie z New York University na łamach „New Scientist”. Złudzenie optyczne zwane „efektem wodospadu” fascynowało ludzi przynajmniej od czasów Arystotelesa. Próbe naukowego wytłuma-

czenia „efektu wodospadu” jako pierwszy podjął w XIX stuleciu niemiecki psycholog Sigmund Exner. Exner stwierdził, że wrażenie takie jest spowodowane reakcją neuronów. Po obserwacji wodospadu komórki odpowiedzialne za rejestrowanie ruchu w dół ulegają zmęczeniu. Aktywność przejmują wówczas neurony odpowiedzialne za ruch w górę. Dlatego człowiek, który przenosi wzrok z wodospadu na nieruchomy brzeg, ma wrażenie że ziemia unosi się ku górze.

Adam Kohn i Tony Movshon, neurologowie z New York University, postanowili sprawdzić, czy hipoteza Exnera jest trafna. W tym celu przeprowadzili eksperyment polegający na pokazywaniu małpom ruchomych obrazów. Uczni obserwowali aktywność neuronów w ośrodkach ich mózgowi odpowiedzialnych za rejestrację ruchu w górę i w dół. Zwierzętom pokaza-

no obraz przedstawiający linie opadające w dół.

Hipoteza Exnera potwierdziła się. Neurony odpowiedzialne za ruch w dół po pewnym czasie uległy u małp zmęczeniu i w momencie, kiedy zwierzęta przestały przyglądać się liniom, zdecydowanie większą aktywność wykazywały u nich komórki rejestrujące ruch w górę.

Serbia i Czarnogóra broni tytułu mistrza Europy koszykarzy

Czy Nowitzki pokrzyżuje nam plany?

Aktualni mistrzowie świata i Europy, koszykarze Serbii i Czarnogóry stoją przed trudnym zadaniem obrony mistrzowskiego tytułu w rozpoczynających się w piątek w Szwecji 33. finałach mistrzostw Europy (5-14 września).

Turniej jest jednocześnie kwalifikacją do igrzysk w Atenach. Do turnieju olimpijskiego awansują trzy pierwsze zespoły, a jeśli w gronie tym będzie Serbia i Czarnogóra oraz Grecja, drużyny, które mają zapewniony udział w igrzyskach, to także czwarty i piąty zespół ME.

Bez Bodirogi i Divaca

Zespół Serbii i Czarnogóry zagra w Szwecji w odmłodzonym składzie, z nowym trenerem Dusko Vujoševićem (jego wybór wzbudził wiele kontrowersji w Serbii) i bez

dwóch gwiazd: Dejana Bodirogi i Vlade Divaca. Z podstawowego składu, który w 2001 roku w Stambule wywalczył złoto, pozostali tylko trzej gracze: gwiazda Sacramento Kings Predrag Stojakovic, Milan Gurovic oraz Predrag Drobnjak. Koszykarze Serbii i Czarnogóry już na początku będą mieli trudne zadanie, bowiem los przydzielił ich do grupy C, w której rywalizować będą ze Szwecją, Hiszpanią — brązowym medalistą ME 2001, mającą w składzie utalentowanego zawodnika Memphis Grizzlies — Pau Gasola, oraz odmłodzony zespół Rosji z kolejnym graczem NBA, gwiazdą Utah Jazz Andrejem Kirilenką.

Litwa contra Niemcy

W grupie A o pierwszą pozycję powinni rywalizować koszykarze Francji (w składzie dwaj graczy

NBA: Tony Parker z San Antonio Spurs i Tariq Abdul-Wahad z Dallas Mavericks) oraz Włoch, którzy wygrali mocno obsadzony turniej towarzyski w Stambule. W grupie B (Niemcy, Litwa, Łotwa, Izrael) walkę o pierwsze miejsce, premowane bezpośrednim awansem do ćwierćfinałów, powinny stoczyć drużyny Niemiec i Litwy. Wpływ na postawę Niemiec, czwartego zespołu ME 2001, będzie mieć dyspozycja kolejnej europejskiej gwiazdy NBA Dirka Nowitzkiego. Jego forma jest jednak niewiadomą, bowiem Nowitzki na 10 dni przed finałami, na turnieju w Brunshwiku, doznał kontuzji stawu skokowego. Koszykarz Dallas Mavericks nie wziął udziału w ostatnich towarzyskich meczach Niemiec przed finałami ME. Trudno wskazać faworyta w ostatniej grupie D, w której zagra Grecja, przygotowująca się do docelowej imprezy

igrzysk w Atenach, wicemistrz Europy z 2001 roku — Turcja, Chorwacja i Ukraina.

Finał w Sztokholmie

Mecze w grupach (5-7 września) rozgrywane będą w czterech miastach, a spotkania ćwierćfinałowe, półfinały oraz finał i mecze o miejsca trzecie, piąte i siódme w Sztokholmie, w 14-tysięcznej hali Globe Arena. Do ćwierćfinałów bezpośredni awans wywalczą zwycięzcy grup. Zespoły z drugich i trzecich miejsc w grupach zagrają według klucza o prawo gry w ćwierćfinałach.

Skład grup 33. finałów ME koszykarzy:

grupa A: (Lulea) Słowenia, Włochy, Francja, Bośnia i Hercegowina
grupa B: (Norrkoeping) Litwa, Łotwa, Niemcy, Izrael
grupa C: (Soedertajle) Serbia

i Czarnogóra, Szwecja, Rosja, Hiszpania

grupa D: (Boras) Grecja, Chorwacja, Ukraina, Turcja

Kolejność 32. ME Turcja 2001: 1. Jugosławia, 2. Turcja, 3. Hiszpania, 4. Niemcy, 5. Rosja, 6. Francja, 7. Chorwacja, 8. Łotwa, 9. Grecja, 10. Izrael, 11. Włochy, 12. Litwa, 13. Bośnia i Hercegowina, 14. Estonia, 15. Słowenia, 16. Ukraina.

Najlepszy gracz turnieju (MVP) — Predrag Stojakovic (Jugosławia)
Najsukuczniejszy zawodnik — Dirk Nowitzki (Niemcy)

Najlepiej zbierający piłki — Pau Gasol (Hiszpania)

Najlepiej podający — Raimonds Miglinieks (Łotwa)

Pierwsza piątka — Predrag Stojakovic, Dejan Bodiroga (Jugosławia), Ibrahim Kutluay (Turcja), Pau Gasol, Dirk Nowitzki.

Mistrzyni świata nie zostanie zdyskwalifikowana

White może stracić medale

Mistrzyni świata z Paryża w biegach na 100 i 200 m, Amerykanka Kelli White, mimo ciężących na niej podejrzeń o stosowanie dopingu, nie zostanie zdyskwalifikowana, ale może stracić złote medale — poinformował wczoraj sekretarz generalny Międzynarodowego Stowarzyszenia Federacji Lekkoatletycznych (IAAF) Istvan Gyulai.

Po zdobyciu przez White tytułu mistrzyni świata na 100 m wykryto w próbce jej moczu modafinil. Ten stymulujący centralny układ nerwowy środek nie figuruje jeszcze na liście specyfików zakazanych przez IAAF i MKOI, ale wiadomo, że MKOI ma przed igrzyskami olimpijskimi w Atenach poszerzyć listę, m. in. właśnie o modafinil. Karą za stosowanie środków stymulujących takich, jak modafinil

jest wykluczenie z zawodów. Amerykance grozi więc utrata dwóch złotych medali wywalczonych w Paryżu, mimo że wynik testu dopingowego po biegu na 200 m był negatywny.

Gyulai poinformował wczoraj, że decyzja o ewentualnym odebraniu White medali zapadnie najwcześniej w najbliższy poniedziałek, gdyż wcześniej IAAF musi zapoznać się z raportem medycznym, który ma wyjaśnić czy White musiała stosować modafinil. „Kelli White i amerykańska federacja chcą dowiedzieć, że biegaczka musiała przyjmować ten środek, gdyż zalecali go lekarze. Dlatego IAAF czeka na specjalny raport medyczny” — powiedział Gyulai i dodał, że jeśli nie pojawią się nowe wątki, które rzucą inne światło na przypadek White, to musi się ona liczyć z możliwością odebrania medali.

Jeżeli White straci medale, to będzie to najgłośniejszy tego typu przypadek od czasu afery dopingowej Kanadyjczyka Bena Johnsona na igrzyskach olimpijskich w Seulu przed 15 laty.

Z drugiej strony sekretarz generalny IAAF wyjaśnił, że nie ma przeszkód, aby Amerykanka brała udział w najbliższych zawodach, czyli mityngu z cyklu Złotej Ligi w Brukseli (5 września) i finale cyklu Grand Prix, który odbędzie się w Monako 13 i 14 września. Sprinterka tłumaczyła, że lekarze przepisali jej ten środek ze względu na zaburzenia snu. Przyznała, że przyjęła go dzień przed finałowym biegiem na 100 metrów, ale nie miała zamiaru traktować go jako środka dopingowego. Wyjaśniła, że nie miała obaw przyjmując go, gdyż nie znajduje się na liście środków zakazanych przez IAAF i MKOI.

Maria Mutola może wzbogacić się o milion dolarów

Niepokonana w tym sezonie

Mozambijska biegaczka Maria Mutola ma szansę na wygranie jednej z najwyższych nagród w historii lekkiej atletyki. Jeśli w piątek, podczas ostatniego mityngu Złotej Ligi w Brukseli zwycięży w biegu na 800 metrów, wzbogaci się o milion dolarów w zlocie.

Niepokonana w tym sezonie, świeżo upieczona złota medalistka MŚ w Paryżu, do pełni szczęścia potrzebuje tylko zwycięstwa w piątkowym biegu w Brukseli. Zawodniczką, jako jedyną ze światowej czołówki lekkoatletów, triumfowała w dotychczasowych pięciu mityngach Złotej Ligi. W wypadku zwycięstwa w ostatnich w tym roku zawodach Złotej Ligi IAAF Mutola otrzyma główną nagrodę — milion dolarów w zlocie.

Większą nagrodą finansową w historii lekkiej atletyki może pochwalić się tylko kanadyjski sprinter Donovan Bailey. Bailey za zwycięstwo na 150 metrów z Michaelem Johnsonem, w Toronto w 1997 otrzymał półtora miliona dolarów od sponsorów biegu o nieoficjalny tytuł najszybszego człowieka na świecie. We wtorek Mutola wystartowała w lekkoatletycznym mityngu w belgijskim Liege na nietypowym dystansie 600 metrów. Reprezentantka Mozambiku bez problemów pokonała rywalki, w tym pozostałe medalistki z Paryża — Natalię Chruszczeliową z Rosji i Brytyjkę Kelly Holmes.

„To był dobry trening przed startem w Brukseli — powiedziała Mutola. — Nie chciałam się zbyt wysilać przed ostatnim mityngiem Złotej Ligi. Sezon jest wystarczająco długi.” Mutola ma szansę zostać pierwszą lekkoatletką, która zagarnie całą nagrodę Złotej Ligi IAAF tylko dla siebie. W przeszłości nagrodą dzieliło się nawet 6 sportowców, którzy triumfowali we wszystkich zawodach w jednym sezonie.

W Brukseli zabraknie najgroźniejszej rywalki Mutoli w biegu na 800 metrów — wicemistrzyni olimpijskiej z Sydney, Austriaczki Stephanie Graf. Graf podczas MŚ w Paryżu nadeptnęła w łazience na rozbitą butelkę i nie wystartowała w biegu finałowym. Nie ma jej również na liście startowej piątkowego biegu w Brukseli. Za zwycięstwo w mistrzostwach świata Mutola, jak każdy złoty medalista, otrzymała 60 tysięcy dolarów.

W Brukseli zabraknie najgroźniejszej rywalki Mutoli w biegu na 800 metrów — wicemistrzyni olimpijskiej z Sydney, Austriaczki Stephanie Graf. Graf podczas MŚ w Paryżu nadeptnęła w łazience na rozbitą butelkę i nie wystartowała w biegu finałowym. Nie ma jej również na liście startowej piątkowego biegu w Brukseli. Za zwycięstwo w mistrzostwach świata Mutola, jak każdy złoty medalista, otrzymała 60 tysięcy dolarów.

W Brukseli zabraknie najgroźniejszej rywalki Mutoli w biegu na 800 metrów — wicemistrzyni olimpijskiej z Sydney, Austriaczki Stephanie Graf. Graf podczas MŚ w Paryżu nadeptnęła w łazience na rozbitą butelkę i nie wystartowała w biegu finałowym. Nie ma jej również na liście startowej piątkowego biegu w Brukseli. Za zwycięstwo w mistrzostwach świata Mutola, jak każdy złoty medalista, otrzymała 60 tysięcy dolarów.

US Open — Agassi pierwszym i jedynym ćwierćfinalistą

Rozpadało się na dobre

Był to już drugi mecz Agassiego w tegorocznym turnieju przerywany przez deszcz
Fot. EPA-ELTA

Amerykanin Andre Agassi — najwyżej rozstawiony z tenisistów — jako pierwszy i dotychczas jedyny awansował do ćwierćfinału wielkoszlemowego turnieju US Open (z pulą nagród 17,074 mln dol.) na twardych kortach w Nowym Jorku.

Agassi awansował pokonując 6:7 (5-7), 6:4, 7:5 swojego rodaka Taylora Denta, który zrezygnował z dalszej gry w wyniku kontuzji uda. W ten sposób 33-letni Amerykanin zapisał na swoim koncie 200. wygrany mecz w Wielkim Szlemie. Jeśli wygra tegoroczny US Open, zapisze na swoim koncie 203 wygrane mecze w tym cyklu i zrówna się ze swoim rodakiem Petem Samprasem, z którym przegrał tu w ubiegłorocznym finale. Sampras przed tygodniem ogłosił zakończenie kariery.

W klasyfikacji wszech czasów miejsca przed Samprasem i Agassim zajmują: inny Amerykanin Jimmy Connors — 233 zwycięstwa (w tym 98 w US Open) oraz pochodzący z Czechosłowacji, ale przez większość kariery reprezentujący barwy USA, Ivan Lendl — 222. Był to już drugi mecz Agassiego w tegorocznym turnieju przerywany przez deszcz. Jego pojedynek z Rosjaninem Jewgienijem Kafielniko-

wem (nr 28.) w trzeciej rundzie rozpoczął się w sobotę wieczorem, a zakończył dopiero w niedzielę po południu. Amerykański tenisista ostro skrytykował sędziego za decyzję o przełożeniu jego meczu na niedzielę, bowiem po niespełna 30 minutach przestało padać i — jego zdaniem — można było wznowić grę.

Na innych kortach rozpoczęto kilka meczów czwartej rundy mężczyzn. Gdy znów — tym razem na dobre — się rozpadało, Hiszpan Juan Carlos Ferrero (nr 3.) prowadził z Amerykaninem Toddem Martinem 6:2, Paradorn Srichaphan z Tajlandii (11.) z Australijczykiem Lleytonem Hewitem (7.) 4:3, a Argentyńczyk Guillermo Coria (3.) ze Szwedem Jonaszem Bjoerkmanem 6:2, 2:0. Coraz częściej w Nowym Jorku mówi się o tym, że turniej zakończy się dopiero w poniedziałek. Nie jest wykluczone, że właśnie wtedy odbędzie się finał gry pojedynczej mężczyzn. Ostatni raz taka sytuacja miała miejsce w 1987 roku, kiedy o tytuł walczyli na Flushing Meadows Amerykanin Ivan Lendl i Szwed Mats Wilander. W ciągu ostatnich trzech dni udało się rozegrać do końca tylko trzy pojedynki: dwa mecze w czwartej rundzie kobiet i spotkanie Agassi-Dent.

Na podstawie doniesień PAP i BNS stronę przygotował
Walenty Dunowski

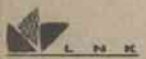
CZWARTEK 4. IX

6.00 Dzień dobry
8.00 Film dok.
9.00 Klub prasowy
10.00 S. „Komisarz Balk”
10.50 Motoklub
11.20 Dom kultury
12.20 Filmy dok.
15.10 Filmy anim.
16.30 S. „Okres przemian”
17.30 Wiadomości (ros.)
17.35 Piękno przyrody Afryki
18.30 Wiadomości
19.00 Filmy anim.
19.30 Film dok.
20.25, 21.59 Loteria „Perlas”
20.30 Panorama
20.50 Przedsiębiorczość
21.00 Proszę o głos
22.00 S. „Prokuratorzy”
23.00 Wiadomości
23.05 Film dok.

2

16.00 W sali operowej
17.35 Język francuski dla wszystkich
18.05 Drogi. Samochody. Ludzie
18.30 Film dok.
19.30 Wiadomości
20.00 Dom kultury
21.00 Dokumentalistyka litewska
22.00 Panorama
22.30 Motoklub

6.35 Show rowerowy
7.00 Filmy anim.
8.35 S. „Nowa miłość”
9.30 S. „Zemsta”
10.25 Wybacz
11.15 Film dok.
12.15 S. „Gangur Skipi”
12.45 Filmy anim.
13.05 Thriller „Urowadzona”
14.50 Filmy anim.
15.40 S. „Nowa miłość”
16.40 S. „Wojna róż”
17.40 S. „Zemsta”
18.45 Wiadomości
19.10 Sąd
20.10 Show rowerowy
20.40 Niebezpieczna strefa
22.00 Wiadomości
22.35 Komedia „Znakomitości”

4

7.05 Humor
7.35 S. „Dapkusowie i Butkusowie”
8.15 S. „Victoria”
9.10 S. „Włoskie namiętności”
10.10 S. „Niebezpieczne więzi”
11.15 Thriller „Cztery dni września”
13.20 S. „Wesoły wdowiec”
13.50 Nasze zwierzęta
14.10 Thriller „Spowiedź”
16.00 S. „Zorro”
16.50 S. „Niebezpieczne więzi”
17.50 S. „Victoria”
18.45 S. „Włoskie namiętności”
19.45 Dziś
20.05 S. „Dapkusowie i Butkusowie”
20.40 Melodramat „Czas zrozumienia”
22.25 S. „13 posterunek”

23.10 S. „... a trzeci złoty”
0.10 Najostrożniejsze kadry z życia
0.45 Rozrywki SMS
2.15—7.00 DW

3

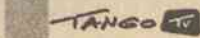
6.55 Film anim.
7.20 „J.E.S.I.” (młodość, energia, zdrowie)
7.45 Reality show „Pomoc TV”
8.15 Nomena
9.15 S. „Drogi miłości”
10.15 S. „Oszołomieni miłością”
11.15 Tydzień bez tabu
12.15 Komedia „Zwariowane kojotki”
14.10 Program dla dzieci
15.44 S. „Salomea”
16.45 S. „Drogi miłości”
17.45 Nomena
18.45 Wiadomości
19.10 Telegra „Kto wygra milion?”
20.00 Reality show „Pomoc TV”
20.30 Film przyg. „SOS. Barakuda. Ruletka śmierci”
22.40 Wiadomości
23.00 Film fab. „Agent bezpieczeństwa narodowego”
0.05 Wersja — magazyn publ.

8.00 Z Wilna
8.25 Magazyn „Budownictwo”
8.45 O samochodach
9.15 S. „Syrenka”
10.00 Wiadomości
10.30 Z Moskwy
10.50 Ekspertyza
11.00 S. „Marsz Tureckiego”
11.45 Wiadomości
12.00 Magazyn „Czego chce kobieta?”
12.45 Nowości kulturalne
13.00 Dziennik
13.10 Z Moskwy
13.30 S. „Dyrektoriat śmierci”
14.15 Krótkie śpiewie
15.00 Film dok.
15.30 Wiadomości
15.40 Z Moskwy
16.00 Dziennik
16.10 Film fab. „Aktorka”
17.40 S. „Zwyczajne prawdy”
18.30 Z Wilna
19.00 Wiadomości
19.30 Puls
20.25 S. „Syrenka”
21.10 S. „Marsz Tureckiego”
22.00 Z Wilna
22.20 Film fab. „Kobieta dla wszystkich”
23.40 Kronika XX w.
23.50 Kto tam?

8.15 Młoda rodzina
9.00 Festiwal muzyczny
9.30 Ziemia szyrwincka
18.25 Milda i Laima nie tylko o wsi...
18.55 Proponujemy!
19.00 Poglądy
19.30 Świat kobiety
20.00 Proponujemy!
20.05 Film anim.
20.15 Studio prawnicze
20.45 Szkic do portretu
21.30 Nigdy nie mów „nigdy”
22.00 Nie tylko dla rybaków

9.40 S. „Garfield i przyjaciele”
10.05 S. „Melrose Place”
11.35 Tangorama
12.50 Humor ekstremalny
13.10 Komedia „Złotobrody”
15.00 Gra „Hazard SMS”
17.00 S. „Garfield i przyjaciele”
17.30 S. „Melrose Place”
19.00 S. „Doktorki”
19.30 Tangorama
20.50 Humor
21.10 S. „I znów razem”
22.00 Dramat „Najstraszniejsza zemsta”
23.50 Znajomość SMS

7.00 S. „Ucieczka z miejsc ukochanych”
8.00 Wiadomości
8.05 Śląska łaba: Ślężacy i Górale
9.00 Wiadomości
9.12 Pogoda
9.15 „Złotopolscy” — telenowela
9.40 Eurotel — magazyn
9.50 S. anim. „Fortele Jonatana Kota”
10.00 Bajeczki Jedynecki — program dla dzieci
10.10 Kuchnia wróżki: Złote gruszki Midasa — program dla dzieci
10.25 S. „Niebezpieczna Zatoka”
10.50 Sekrety zdrowia: A może to kręgosłup? — magazyn
11.05 Kwadrans na kawę
11.20 Szaleństwa medycyny — magazyn
12.25 Być Polakiem
13.00 Wiadomości
13.10 Linia specjalna — program publ.
13.40 Więści polonijne
13.55 Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie — program publ.
14.25 Złota Setka Teatru TV
16.00 Wiadomości
16.10 „Złotopolscy” — telenowela
16.35 Szept prowincjonalny
17.00 Podróże kulinarne
17.25 S. „Niebezpieczna Zatoka”
18.00 Teleexpress
18.20 Sportowy Express
18.30 Gość Jedyńki
18.40 Ucieczka z miejsc ukochanych
19.40 Szerokie tory
20.15 Dobranocka
20.30 Wiadomości
20.59 Sport
21.05 Pogoda
21.10 „Złotopolscy” — telenowela
21.35 Forum Polonijne — program publ.
22.20 Złota Setka Teatru TV
24.00 Panorama
0.20 Sport—telegram
0.23 Prognoza pogody
0.30 Tygodnik polityczny Jedyńki — program publ.
1.30 Monitor Wiadomości

KSIĘGARNIA
NA RUDNICKIEJ

zaprasza i proponuje

- 📖 słowniki
- 📖 lekturę szkolną
- 📖 podręczniki
- 📖 ściąg
- 📖 zeszyty
- 📖 opracowania tematyczne
- 📖 literaturę piękną
- 📖 książki historyczne
- 📖 literaturę dla dzieci
- 📖 towary kancelaryjne

Dostarczamy każde wydanie książkowe ukazujące się w Polsce.

Można tu nabyć oraz zaprenumerować "Kurier Wileński"
Cena prenumeraty 14 Lt miesięcznie

Księgarnia przyjmuje ogłoszenia drobne do "Kurier Wileński"

Czekamy na Was: Wtorek - Piątek 10 - 19
Sobota 10 - 17
Niedziela 10-15

Rudnicką 20, Wilnius, tel. 61 02 66, p. el. lenbor@one.lt

Przerabiam zakres fal ultrakrótkich rosyjskich odbiorników radio-
wych na pasmo 87-108 MHz (FM).
Naprawiam "Śilelisy". Wilnius, tel. 216 85 65.

ul. Pylimo 17

REPERTUAR NA 4
WRZEŚNIASala wielka
„Terminator 3: odrodzenie maszyn” — godz. 12.00, 14.15, 16.30, 18.45, 21; USA, fant. film akcji.Sala 88
„Pianista” — godz. 13, 15.45; W. Brytania, Francja, Niemcy, Polska, dramat.
„Bruce wszechmocny” — wstępne seanse — godz. 18.30, 20.30; USA, komedia fant.13 września odbędzie się
IV Festyn Kultury Polskiej
w m. Visaginas
przy ulicy Parko 16
(Dom Kultury „Banga”)

W programie:

- 1) godz. 12.00 — Msza św. w kościele;
- 2) godz. 14.00 — otwarcie IV Festynu Kultury Polskiej i występy zespołów.

Zgłoszenie się zespołów,
chcących wziąć udział w fe-
stynie, do 22 sierpnia — tel.: 8
386 60557, 8 688 85200, 8 656
09907 lub pisemnie: t-lupe-
china@ve. sugardas. lt;
Helena Krasnopolska
Ul. Kosmoso 16-17
Visaginas-4761
Lietuva (Zam. 349)

Gwiazdy mówią, że dziś ...

BARAN. Możesz liczyć na sukces w przedsiębiorczości i handlu. Przy zetknięciu się z drobnymi, ale uciążliwymi przeszkodami postaraj się powstrzymać emocje. Nie bądź uparty, nie stosuj siły fizycznej. Unikaj lotów samolotem.**BYK.** Największą przyjemność sprawi aktywna praca fizyczna (praca, sport, seks). W ten sposób pozbędziesz się zgromadzonego ostatnio napięcia. W pierwszej połowie dnia prawdopodobna jest rozmowa z kierownictwem, której wynik okaże się dla ciebie pomyślny.**BLIŹNIĘTA.** Może się zmienić sytuacja w biznesie bądź w służbie. Raczej na dobre. Unikaj poufności w stosunkach z kierownictwem, gdyby ci nawet zaproponowano taki właśnie ton. Przypadkowe spotkanie z dawno widzianym przyjacielem obiecuje miły i ciekawy wieczór.**RAK.** Dobry nastrój zapewni ci towarzystwo. Nie będziesz miał trudności w obcowaniu. Nie rezygnuj z ponętnych propozycji pod warunkiem, że nie będą związane z finansami.**LEW.** Z powodu zbyt dużego zaufania we własne siły i nieogłędnych postępów możesz się narazić na trudności finansowe lub straty materialne. Intuicja podpowie ci, jak pogodzić swe ambitne plany z oczekiwaniami otoczenia.**PANNA.** Część osób spod tego znaku znajdzie nową, ciekawszą i lepiej opłacaną pracę, a część zabierze się do realizacji odważnego projektu. Śmiało rzucaj wyzwania sam i bez wahania przyjmuj rzucone tobie. Istnieje wielka możliwość znalezienia potężnego patrona lub mecenasa.**WAGA.** W pierwszej połowie dnia twoje plany raczej się nie spełnią, a w drugiej wyniki mogą być inne, niż oczekujesz. Będziesz miał wyjątkowe powodzenie u odmienniej płci. Unikaj ostrych, tłustych i słonych potraw.**SKORPION.** Czekają zmartwienia z powodu bliskiej osoby. Staraj się nie spuszczać jej z oczu, aby nie przysporzyć jeszcze więcej biedy. Nowe znajomości nie są pożądane. dzień będzie sprzyjał skiegowym, pracownikom banków i gospodyniom domowym.**STRZELEC.** Odważnie wybieraj partnerów, bo być może będzie to wybór na okres dłuższy. Jeśli masz kłopoty żołądkowe, uważaj dziś na posiłki.**KOZIOROŻEC.** Wieloletnie doświadczenie pomoże racjonalnie podzielić posiadane zasoby bądź znaleźć dodatkowe źródło dochodu. Przedsiębiorcom czas płacić podatki i liczyć wydatki.**WODNIK.** Dzień sprzyja pracy umysłowej. Tylko zależy zachować więcej uwagi, gdyż elementarny błąd może spowodować kłopoty finansowe. Mężczyźni powinni skorzystać z rad kobiet, których darzą sympatią.**RYBY.** Nie odrzucaj z miejsca propozycji dotyczącej pracy, ale też nie śpiesz z jej przyjęciem, bo raczej nie będzie korzystna. Najlepiej by było znaleźć obiektywne przyczyny odmowy. Nie staraj się łagodzić konfliktu, bo twoje wysiłki tylko pogorszą sytuację.Fundacja Kultury Polskiej na
Litwie im. Józefa Montwiłła
i parafia kościoła pw. Ducha
Świętego w Wilniezapraszają
5 września 2003 r.
na uroczystość odstonięcia
tablicy pamiątkowej
na elewacji kościoła
pw. Ducha Świętego w Wilnie
przy ul. Dominikańskiej 8,
poświęconą 10. rocznicy
spotkania Ojca Świętego
Jana Pawła II ze społecznością
polską podczas pobytu
na Litwie
5 września 1993 roku.Program uroczystości:
godz. 14.00 — początek
godz. 14.15 — odstonięcie
tablicy pamiątkowej
godz. 14.30 — poświęcenie
tablicy pamiątkowej
godz. 15.00 — Msza św.
dziękczynna w kościele pw. Du-
cha Świętego przy ołtarzu Jezusa
Miłosiernego
godz. 16.00 — część arty-
styczna
godz. 17.00 — zakończenie.

PRACA

Emerytka (62 lata) poszukuje pracy opiekunki do dziecka. Rekomendacja, staż. 350 Lt bez wyżywienia.
Tel. 270 42 33

Firma „Termoliuksas” zatrudni menedżera do sprzedaży kominków i wkładów.
Tel. (8-5) 240 43 51

Firma zatrudni ładowacza i cukiernika.
Vilnius, tel. 232 93 50

Oddział krawiecki zatrudni krawcowe, prasowaczki, kontrolerów, mechanika.
Vilnius, Panerių 34,
tel. 233 25 40, 8 616 26 489

USŁUGI

Niedrogo korepetycje z matematyki. Prace kontrolne studentom studiów zaocznych.
Tel. (8-5) 213 80 90

Firma „Adams”
Plastikowe okna i drzwi
* Eurostandard
* Profil-Aluplast
* Leasing (Hansa bankas — LTB)

Savanorių pr. 197,
Vilnius, tel. 238 8773,
238 87 75, 8 676 37565
(Zam 369)

Wesela, imprezy okolicznościowe. Pomysłowe i oryginalne zdjęcia. Komputerowe opracowanie.
Tel. 8 682 40895,
8 687 78388

Pomagamy w załatwieniu wiz do Rosji, na Białoruś i Ukrainę. Bardzo niskie ceny.
Tel. 275 38 59

Dziecięca Szkoła Muzyczna zaprasza uczniów do klasy fortepianu (zgłaszać się od 2 do 19 września).

Ul. Žirmūnų 1e, pok. 417, tel. 8 674 65666, 279 70 49 (wieczorem)

RÓŻNE

Szukam fachowca do wykopania studni.
Tel. 8 684 66063

Znaleziono prawo jazdy na nazwiska Gulbinovičius A.
Vilnius, tel. 8 653 57525

NAPRAWIAMY

- telewizory
- monitory
- kamery wideo
- wieże muzyczne i inną aparaturę dźwiękową,
- faksy, telefony
- telefony komórkowe, radiotelefony,
- mikrofalówki
- oraz inny drobny sprzęt domowy.

Wykonujemy skomplikowany remont. Udzielamy gwarancji. (Zam. 353)

Vilnius, Kauno 34, tel. 233 14 69.

Pielgrzymkowo-Turystyczna Agencja Juwetura zaprasza 20-27 września do Rzymu. Cena 650 Lt. (Czytelnikom „KW” zniżka 10 proc.)

Vilnius, ul. Bazilijonų 3, tel. (8-5) 231 40 06 (w godz. 9-16), 264 57 36 (po godz. 18.00), 8 673 38624

Organizujemy wyjazd na Targi „Polagra” do Poznania, gdzie będą eksponowane różne artykuły żywnościowe oraz maszyny do ich produkcji i przetwórstwa.

Wyjazd 15 września, powrót — 18 września. Ilość miejsc ograniczona.

Informacja tel.: 8 675 11800, 8 684 01156

Oferujemy niedrogie i dobrej jakości Garnitury męskie
Wszelkie drobne usługi krawieckie
5% zniżka kuponowa
(Zam. 375)
J. Basanavičiaus 30, Vilnius, tel. 265 01 16

Stale kupujemy konie

Zwracać się:
tel. 232 03 60, 8 699 92554,
8 685 53045
codziennie (Zam. 051)

LR Litewskie Radio

zaprasza codziennie o godz. 17 min. 30 do słuchania na falach FM-105,1 Mhz audycji w języku polskim

Życzymy dobrego odbioru!

SPRZEDAJEMY

Węgiel kamienny najwyższego gatunku po dostępnych cenach:
Chakaski: DKO,
kuzbaski: SSOM,
śląski: groch, orzech.
Na odległość 15 km — transport bezpłatny!

Vilnius, Pramonės g. 26,
tel. 267 45 26, 8 699 27737;
Rudamina, rej. wileński, tel. 232 01 20

(Zam. 358)

Szkoła Średnia im. Wł. Syrokomli
m. Wilno

Szanowni Rodzice!

7 września o godz. 10.00 zaczynają się zajęcia w studium „Kogucik”

1. Polskie narodowe tańce, gry i zabawy; 2. Muzyka; 3. Plastyka; 4. Jęz. litewski; 5. Jęz. angielski.

Zapraszamy dzieci w wieku 4, 5, 6 lat. Zajęcia odbywają się w Szkole Średniej im. Wł. Syrokomli, przy ul. Linkmenų 8.

Dzieci będą zapisywane do studium na pierwszym zajęciu, tj. 7 września. Informacja pod nr. tel. 234 69 95, od godz. 20.00.

(Zam. 028)

LISENAS
UŻDAROJ AKCINE BENDROVE
Vilnius, tel. 265 32 61

PRODUKCJA
CUKIERKÓW

Wynajem autokarów

SOFINA

Usługi transportowe, turystyczne
Vilnius, tel. 242 64 40 (Zam. 030)

GABINET CHORÓB SKÓRNO – WENERYCZNYCH

lekarz B. Dauderienės

W sprawach chorób chirurgicznych i układu krążenia konsultuje profesor Jonas Dauderys

Vilnius, L. Asanavičiūtės 20/2 (apteka „Vaivorykštė”, II piętro)
Tel. 245 45 01, 244 89 32, 8 618 08 100.

(Zam. 386)

OGŁOSZENIA DO „KURIERA WILEŃSKIEGO” - TELEFONICZNIE !

OGŁOSZENIA DROBNE DO „KURIERA WILEŃSKIEGO” PRZYJMUJEMY TEŻ TELEFONICZNIE PRZEZ CAŁĄ DOBĘ !

Swoje uwagi prosimy zgłaszać pod nieodpłatnym nr telefonu: 8-800 22900 (w języku litewskim).

Usługę oferuje:
UAB „Dešimt balų”,
Demokratų 53, Kaunas, tel. 8-37 36 11 87

Jedynie trzeba zatelefonować pod nr telefonu

8 900 40017

Cena za 1 minutę 5 Lt

Po odezwaniu się sekretarki automatycznej nastąpi sygnał, po którym prosimy podać swoje imię, nazwisko i numer telefonu z kodem miasta. Po usłyszeniu drugiego sygnału - od którego następuje odliczanie czasu w cenie 5,00 Lt za 1 minutę - trzeba podać treść ogłoszenia i dzień jego ukazania się. Następnie prosimy odłożyć słuchawkę.

KUPON

BEZPŁATNEGO OGŁOSZENIA

Osobiste ogłoszenia (do 10 słów) wydrukujemy nieodpłatnie (oprócz pozdrowień i kondolencji)

Wypełniony kupon prosimy przesłać na adres redakcji z dopiskiem „Dział reklamy”:
Birbinių 4 a, Lt-2030 Vilnius

Tekst ogłoszenia _____

telefon, (kod miasta) _____

KURIER WILEŃSKI Birbinių 4 a, Lt-2030 Vilnius

KURIER WILEŃSKI Birbinių 4 a, Lt-2030 Vilnius

KURIER WILEŃSKI

KURSY JĘZYKA ANGIELSKIEGO I NIE TYLKO...

- ☐ DZIECIOM od 6 lat zajęcia w SOBOTY.
- ☐ Grupy dla UCZNIÓW według wieku oraz poziomu wiedzy.
- ☐ Przygotowujemy do egzaminów maturalnych, FCE, CAE, TOEFL, IELTS
- ☐ Grupy dla DOROSŁYCH, rano, wieczorem i w dzień.
- ☐ Grupom w ORGANIZACJACH - TANIEJ.
- ☐ Przygotowawczy kurs do egzaminu BIZNESOWEGO JĘZYKA angielskiego LCIEB. Certyfikat przyznawany w skali światowej.
- ☐ Intensywne kursy w ANGLII, IRLANDII, USA, NIEMCZECH, HISPANII...

(Zam. 382)

American English School

Uca się doskonale, zapoznaj się z American English School!

Vilnius, Naugarduko 4, tel. 279 10 11, 279 10 12

W środkowej Hiszpanii archeolodzy odkopali ogromnego kamiennego dzika (lub wieprza). Ważąca ponad tonę kamienna rzeźba leżała w ziemi na półmetrowej głębokości. Dzika wykonano ponad dwa tysiące lat temu

Fot. EPA-ELTA

Kangury wskakują do paszportów

Torbacz wystraszy terrorystów

Kangury wskakują do australijskich paszportów, aby uniemożliwić fałszowanie zawartych w nich danych osobowych.

Ministerstwo spraw zagranicznych Australii poinformowało, że wydawane od grudnia nowe paszporty będą miały hologram z wizerunkiem torbacza, co ma uniemożliwić fałszowanie umieszczonych w dokumencie danych.

Ministerstwo chce w ten sposób powstrzymać fałszowanie danych w paszportach, co kosztuje władze tego kraju 4 miliardy dolarów australijskich (2,5 miliarda USD) rocznie oraz zapobiec przeni-

kaniu do kraju przestępców bądź terrorystów.

Rzecznik ministerstwa Bob Nash powiedział, że hologram kangura zostanie wprowadzony na stronie zawierającej zdjęcie i dane osobowe posiadacza. Zostanie ona pokryta specjalnym laminatem. "Mieniający się obraz zapewni wyjątkowy poziom bezpieczeństwa. Jeśli ktoś będzie próbował zmienić dane, zniszczy kangura" — wyjaśnił Nash. Dodał też, że władze planują w późniejszym terminie wprowadzić w paszportach chipy, dzięki którym komputer będzie mógł porównać twarz właściciela paszportu ze zdjęciem. (PAP)

Nieślubny syn prezydenta z Japonką?

Plotki krążyły od dawna

Prezydent Francji Jacques Chirac może mieć nieślubnego syna z Japonką — podała brytyjski dziennik "The Independent", powołując się na książkę, która ma zostać wydana we Francji.

Francuski autor Guy Birenbaum w swojej książce "Nos delits d'inites" sugeruje, że domniemany syn Chiraca urodził się w końcu lat 70. i mieszka obecnie w Szwajcarii — podaje gazeta. "The Independent" pisze, że plotki o nieślubnym dziecku Chiraca w Japonii krążyły już od dawna, ale po raz pierwszy główne francuskie media zdecydowały się zerwać z tradycją niepisania o życiu intymnym polityków.

Gazeta zastrzega jednak, że nie

ma jasnych dowodów istnienia dziecka i że Birenbaum zebrał "plotki, pomniejsze fakty i domysły, które do tej pory pojawiały się tylko w Internecie albo w publikacjach o ograniczonym nakładzie".

Dziennik zauważa, że Chirac jest znany ze swojego zainteresowania sumo i innymi aspektami japońskiej kultury, że w ciągu ostatnich 20 lat odbył około 40 podróży prywatnych i oficjalnych do Japonii i że pies jego żony ma na imię Sumo. Poprzednik Chiraca, Francois Mitterand, również był podejrzewany o posiadanie nieślubnego dziecka. Istnienie córki Mitterand potwierdził dopiero po zakończeniu kariery politycznej, na krótko przed śmiercią. (PAP)

Bankier podkopał zaufanie do banków

Kradł, żeby kupić papugi

Doradca finansowy zatrudniony w jednym z renomowanych brytyjskich banków trafi na dziewięć lat do więzienia za to, że ukradł swoim klientom ponad dwa miliony funtów. Za znaczącą część tej kwoty kupił sobie papugi.

32-letni Lee Gardiner wykorzystał możliwości, jakie dawała mu praca w banku Lloyds TSB i przelewał na swoje konto pieniądze z rachunków klientów. Wybierał zwykle osoby starsze, schorowane i samotne, słabo zorientowane w dziedzinie finansów. W sumie uzbierał tak 2 172 432 funty. Proceder trwał

trzy lata. Za 450 tysięcy funtów kupił kolekcję rzadkich papug, ponoć jedną z najświetniejszych na Wyspach. Jedną z najbardziej cennych par kosztowała go 20 tysięcy. Kolejne 450 tysięcy przeznaczył na zakup domu na prowincji, gdzie trzymał ptaki.

"Tacy oszuści jak pan podkopują zaufanie do banków! Ten sąd nie będzie tego tolerował" — oświadczył na rozprawie sędzia sądu królewskiego w hrabstwie Kent. Postępowanie Gardinera sędzia określił jako "haniebne i oburzające" i skazał go na dziewięć lat pozbawienia wolności. (PAP)

Za wiedzą i zgodą kierowcy

Samochód sam się zaparkuje

Japońska Toyota pokazała nowy samochód osobowy, który dzięki czujnikom i automatycznemu sterowaniu pomoże w parkowaniu nawet bardzo niewprawnemu kierowcy.

Model Prius, który od niedługo jest dostępny na rynku japońskim, jest wyposażony w inteligentny system skanowania dostępnego miejsca parkingowego i ustawiania się na nim, oczywiście za wiedzą i zgodą kierowcy. Przejmuj-

być problemem parkowanie równoległe w ciasnych lukach między innymi pojazdami, czy wjeżdżanie tyłem do garażu. Nowy Prius ma napęd hybrydowy — benzynowo-elektryczny — z możliwością przełączania rodzaju zasilania w czasie jazdy, dzięki czemu na jednym litrze paliwa przejeżdża 35,5 kilometra (tzn. zużywa 2,8 litra paliwa na 100 kilometrów). Samochód ten kosztuje w Japonii 2,15 miliona jenów (18,5 tysiąca USD). (PAP)

Z duńskim dyplomatą w samolocie

Jak zwykli śmiertelnicy

Klienci niskobudżetowych linii lotniczych i podróżujący klasą ekonomiczną będą mieli niedługo szansę lecieć obok duńskiego ambasadora.

W trosce o oszczędność duńskie ministerstwo spraw zagranicznych zdecydowało, że jego dyplomaci, a nawet ambasadorzy nie będą latać w podróże służbowe klasą biznesową, ale jak zwykli śmiertelnicy — niskobudżetowymi liniami lotni-

czymi albo w klasie ekonomicznej. Nowe zarządzenie ministerstwa dotyczy wszystkich podróży samolotem, także lotów pozaeuropejskich odbywających się w ciągu dnia i trwających nie dłużej niż sześć godzin. Ministerstwo liczy, że uda się w ten sposób zaoszczędzić około 10% rocznego budżetu przeznaczonego na podróże, czyli około 6 milionów koron duńskich (blisko 807.000 euro). (onet.pl)

Rozmawiał o fiskusie zwisając z mostu

Samotny manifestant na poręczy

Na ponad dwie godziny francuscy strażnicy, żandarmi i ratownicy zostali postawieni w stan gotowości obok słynnego normandzkiego mostu nad ujściem Sekwany, na którego poręczy przycupnął samotny manifestant.

Mężczyzna około czterdziestki miał na sobie uprząż przyczepioną do jednego z elementów mostu, na którym przysiadł z nożem w ręce.

Podczas gdy wokół zbierały się kolejne brygady żandarmów i strażaków, mężczyzna zapewniał jednak, że nie ma zamiaru odbierać sobie życia, a jedynie podyskutować o prywatnych kłopotach z fiskusem i sprawą opieki nad dzieckiem. Demonstrant zgodził się ostatecznie zejść z mostu zaraz po długich negocjacjach z ratownikami z Czerwonego Krzyża, których sprowadzono na jego żądanie. (onet.pl) Opr. W. D.

Pogoda

Deszczowy
czwartek

Dziś miejscami krótkotrwałe deszcze. Temperatura 12-17 stopni.

5 września przeważnie bez deszczu. W nocy 4-9, w dzień 13-18 stopni.

Kalendarium

* Czwartek (4. IX) jest 247 dniem 2003 roku.

Do końca roku pozostało 118 dni.

* Znak Zodiaku — Panna.

* Imieniny: Lilianny, Idy, Rozalii, Róży.

* Wschód Słońca — 6.30, zachód — 20.05.

Długość dnia 13 godz. 35 min.

* Księżyc. I kwadra — od 3 września.

Kurs walut

Bank Litewski

Oficjalny kurs
na 4 września 2003 r.

Relacja litów do walut obcych

Nazwa waluty Lt/za jedn. walut.

UE euro	3,4528
Dolar USD	3,2018
Dolar australijski	2,0400
1000 rubli białoruskich	1,5218
Dolar kanadyjski	2,2934
Frank szwajcarski	2,2548
Korona czeska	0,1066
Korona duńska	0,4650
Korona estońska	0,2207
Funt brytyjski	5,0132
100 forintów węgierskich	1,3444
100 jenów japońskich	2,7510
Łat łotewski	5,5270
Korona norweska	0,4198
Złoty polski	0,7924
Rubel rosyjski	0,1046
Korona szwedzka	0,3771
1 mln lir tureckich	2,2944
Grivna ukraińska	0,5999
10 tys. lei rumuńskich	0,9281

Do pracy w nowo zbudowanym centrum logistyki we wsi Bareikiškės w rejonie wileńskim potrzebni są ładowacze.

Wiek: od 20 do 45 lat.

Pożądane jest świadectwo kierowcy elektrycznych ładowarek i wózków.

Zwracać się:

UAB „Vingės terminalas”,
Vilnius, Savanorių pr. 174 A,
tel. 231 10 13 (Zam. 378)

Uśmiechnij się

Młody tygrys po raz pierwszy w życiu bierze udział w cyrkowym pokazie tresury. Zaciekawiony pyta matkę:

— Kto tam siedzi?

— To są widzowie. Ale ich nie musisz się bać, przecież widzisz, że wszyscy są za kratami.

***

Jasio wraca ze szkoły z pokrwawionym nosem.

— Co ci się stało? — pyta mama.

— To przez tego magika z cyrku, który podczas przedstawienia wyciągnął mi z nosa złotą monetę!

— I zostawił cię w takim stanie?

— On nie! Po przedstawieniu moi koledzy szukali następnych monet!

LUBLIN 3
NOWE MIKROAUTOBUSY
JUŻ OD 39122 Lt (z PVM)

Generalny przedstawiciel na Litwie UAB „KLION”
(Zam. 333) Vilnius, Birbynių 4 A, tel./fax 5 261 83 85

W księgarni J. Masiulisa "Prie Halės"

szeroki wybór polskiej literatury naukowej, są także literatura piękna i czasopiśma.

Przyjmujemy zamówienia na książki w językach polskim, litewskim, rosyjskim, francuskim i angielskim.

Uprzejmie zapraszamy!

Pylimo 53, Vilnius, tel. 262 45 28.
Dokładna informacja: www.masiulis.lt